Reglement
op de exercitien der infanterie
van het Ned. Oostind. Leger
Pelotonsschool.

LEMBAGA KEBUDAJAAN
INDONESIA

VI-19 A

008 Kal

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

REGLEMENT

OP DE

EXERCITIEN

DER

INFANTERIE

VAN HET

NEDERLANDSCH OOST-INDISCH LEGER.

PELOTONSSCHOOL.

UITGEGEVEN
OP LAST VAN HET MILITAIR DEPARTEMENT.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP,
TE
BATAVIA.

—

1861.

BAT. GENOOTSCHAP VAN K.EN W
PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.

Tanggal : 29-06-2010
Nomor Induk : 484/PN-MUSEUM/10
BIB - ID : 0010-27289760
ITEM - ID : 0000379871G
Asal : Museum Pusat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

INHOUD

VAN DE

PELOTONSSCHOOL.

Indeeling en opstelling van het peloton. . . . . Bladz. 1.
Verdeeling der Pelotonsschool. . . . . „ 2.

EERSTE AFDEELING.

EERSTE ARTIKEL.

De rigting. . . . . „ 4.

TWEEDE ARTIKEL.

Het openen der gelederen. . . . . „ 6.
Het sluiten der gelederen. . . . . „ 7.

DERDE ARTIKEL.

De handgrepen. . . . . „ 8.

VIERDE ARTIKEL.

De lading in vier tempo's, en de lading. . . . „ 9.
Het pelotonsvuur. . . . . „ 9.
Het gelederenvuur. . . . . „ 10.
Het rottenvuur. . . . . „ 11.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

TWEEDE AFDEELING.

EERSTE ARTIKEL.

De frontmarsch in bataille. . . . . Bladz. 14.
Halt maken. . . . . „ 15.

TWEEDE ARTIKEL.

De marsch in bataille met verkeerd front. . . . „ 16.

DERDE ARTIKEL.

De schuinsche marsch in bataille. . . . . „ 18.

VIERDE ARTIKEL.

Den pas markeren, marscheren met den achterwaartschen en versnelden pas. . . . . „ 19.

DERDE AFDEELING.

EERSTE ARTIKEL.

De marsch uit de flank. . . . . „ 20,

TWEEDE ARTIKEL.

Met rotten van directie veranderen. . . . . „ 23.

DERDE ARTIKEL.

Het uit de flank marscherende peloton doen halt houden en in front herstellen. . . . . „ 24.

VIERDE ARTIKEL.

Uit de flank marscherende, pelotons en sectiën formeren. . . . . „ 26.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VIERDE AFDEELING.

EERSTE ARTIKEL.

Met sectiën in kolonne. . . . . Bladz. 29.

TWEEDE ARTIKEL.

In kolonne marscheren. . . . . „ 32.
Van directie veranderen. . . . . „ 34.

DERDE ARTIKEL.

De kolonne doen halt houden. . . . . „ 37.
De kolonne links of regts in bataille formeren. „ 37.

VIERDE ARTIKEL.

Sectiën verdubbelen. . . . . „ 41.
Vuur tegen de kavallerie. . . . . „ 44.
Het herstellen van het peloton op twee gelederen. „ 46.

VIJFDE AFDEELING.

EERSTE ARTIKEL.

Met sectiën in kolonne zijnde, het peloton en daarna weder de sectiën formeren. . . . . „ 47.
Rotten doen afbreken en weder opmarscheren. „ 50.

TWEEDE ARTIKEL.

Met den langen wegpas (*pas-de-route*) marscheren; met dien pas van directie veranderen; sectiën en halve sectiën formeren, rotten doen afbreken en weder opmarscheren. . . . . „ 53.

DERDE ARTIKEL.

De contramarsch. . . . . „ 56.

VIERDE ARTIKEL.

Eene kolonne met sectiën, ter regter of linker zijde in bataille formeren. . . . . „ 58.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ZESDE AFDEELING.

De verspreide vechtwijze (het tirailleren.) Bladz. 62.

EERSTE ARTIKEL.

De looppas. . . . . „ 64.
De sprongen. . . . . „ 65.

TWEEDE ARTIKEL.

Het bajonetschermen. . . . . „ 67.
Positie en uitvallen. . . . . „ 67.
Draaijingen, passen, sprongen en uitwijkingen. „ 70.
De stooten en paraden. . . . . „ 72.
Bijzondere gedragregels voor den bajonetschermer. . . . . „ 77.

DERDE ARTIKEL.

De signalen en het werktuigelijk tirailleren. . . . . „ 82.
Algemeene bepalingen. . . . . „ 82.
De signalen. . . . . „ 83.
Benoemingssignalen. . . . . „ 84.
Uitvoeringssignalen. . . . . „ 85.
Het werktuigelijk tirailleren. . . . . „ 86.

VIERDE ARTIKEL.

Het praktisch tirailleren. . . . . „ 98.
Het formeren van kompagnieskolonne uit de orde van bataille. . . . . „ 99.
Het carré formeren. . . . . „ 101.
Deploijeren eener kompagnieskolonne. . . . . „ 102.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ERRATA.

Bl. 6, reg. 4 v. ond., *staat:* vlengel, *lees:* vleugel.
„ 7, „ 12 „ bov., „ onderoffIcier „ onderofficier.
„ 9, „ 15 „ „ „ Pelctonsvuur „ Pelotonsvuur.
„ 12, „ 3 „ ond., „ grooetst „ grootste.
„ 20, „ 1 „ „ „ Peloton, „ Peloton.
„ 81, „ 1 „ bov., „ gutigste, „ gunstigste.
„ 85 moeten de 6 onderste regels aldus gelezen worden:

9o. *Verzamelen.*

Wordt dit signaal tweemaal en in snelle tijdmaat geblazen, dan duidt het: *Formeren van carré's of massa's*, aan.

10o. *Groepen formeren.*

11o. *Versnelde gang.*

„ 93, reg. 15 v bov., *staat:* kcmmando *lees:* kommando.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

EXERCITIEN DER INFANTERIE.

PELOTONSSCHOOL.

Het peloton zal op twee gelederen gesteld, en daarbij een pelotons- en een sectie-kommandant, een vervullings-onderofficier, en rotsluiters gevoegd worden, die zich zóódanig zullen plaatsen, als bij de formatie in orde van bataille is voorgeschreven.

Een officier of onderofficier zal met de exercitie van dit peloton belast zijn en *onderwijzer* genoemd worden.

De onderwijzer zal de rotten van den regter naar den linker vleugel doen nommeren, de sectiën en halve sectiën afdeelen, en daarbij de guides benoemen.

Hij zal in zijne verklaringen zoo duidelijk en beknopt mogelijk wezen, met weinige woorden de misslagen verbeteren, en nimmer gedoogen dat de bij het peloton ingedeelde onderofficieren en korporaals, gedurende het onderrigt, opmerkingen of teregtwijzingen doen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De *Pelotonsschool* is verdeeld als volgt:

Eerste Afdeeling.

1e Artikel. De rigting.
2e — Het openen en sluiten der gelederen.
3e — De handgrepen.
4e — De lading in vier tempo's, de lading en de vuren.

Tweede Afdeeling.

1e Artikel. De front-marsch in bataille.
2e — De marsch in bataille, met verkeerd front.
3e — De schuinsche marsch in bataille.
4e — Den pas markeren, marscheren met den achterwaartschen en versnelden pas.

Derde Afdeeling.

1e Artikel. De marsch uit de flank.
2e — Met rotten van directie veranderen.
3e — Het uit de flank marscherend peloton doen halt houden en in front herstellen.
4e — Uit de flank marscherende, pelotons en sectiën formeren.

Vierde Afdeeling.

1e Artikel. Met sectiën in kolonne.
2e — In kolonne marscheren en van directie veranderen.
3e — De kolonne doen halt houden en regts of links in bataille formeren.
4e — Sectiën verdubbelen en vuur tegen de Kavallerie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Vijfde Afdeeling.

1e Artikel. Met sectiën in kolonne zijnde, het peloton en daarna weder de sectiën formeren, rotten doen afbreken en weder opmarscheren.

2e — Met den langen wegpas (*pas-de-route*) marscheren; met dien pas van directie veranderen; sectiën en halve sectiën formeren, rotten doen afbreken en weder doen opmarscheren.

3e — De contramarsch.

4e — Eene kolonne met sectiën, ter regter of linker zijde in bataille formeren.

Zesde Afdeeling.

1e Artikel. De looppas en sprongen.

2e — Het bajonetschermen.

3e — Het werktuigelijke tirailleren.

4e — Het praktisch tirailleren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

EERSTE AFDEELING.

Eerste Artikel.

DE RIGTING.

§ 1. Na: *Geeft* = ACHT, gekommandeerd te hebben, zal de onderwijzer de drie regter of linker vleugelrotten twee à drie passen voorwaarts doen marscheren, om tot grondslag der rigting te dienen, en na hen gerigt te hebben, kommanderen:

Regts (*links*) = RIGT U.

De rigting geschiedt volgens de regels in § 102 der *Soldatenschool* voorgeschreven.

De pelotons-kommandant ziet de rigting van het eerste, en de vervullings-onderofficier die van het tweede gelid na. Zij zullen de rigting beoordeelen naar de lijn der oogen en schouders, en te dien einde vóór en achter langs het gelid zien.

Wanneer het grootste getal manschappen van het eerste gelid gerigt is, kommandeert de pelotons-kommandant:

STAAT;

en verbetert vervolgens de rigting, zooals in § 104 der *Soldatenschool* is voorgeschreven.

De vervullings-onderofficier moet zorgen, dat het tweede gelid op den voorgeschreven afstand evenwijdig met het eerste gelid, en insgelijks naauwkeurig gerigt staat.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 2. De onderwijzer ziet vervolgens de rigting na, en overtuigt zich of de manschappen van het tweede gelid hunne voorlieden dekken.

§ 3. Tot de achterwaartsche rigting zal de onderwijzer drie rotten achterwaarts doen marscheren, ze doen halt houden, hunne rigtingen nazien, en daarna kommanderen:

Achterwaarts regts (links) = RIGT U.

§ 4. De onderwijzer zal ook, van tijd tot tijd, de drie tot grondslag der rigting dienende rotten in eene schuinsche strekking plaatsen. Alsdan zullen de manschappen van den eersten pas af aan, de lijn hunner schouders naar deze directie voegen.

§ 5. Ook zal de onderwijzer op één der vleugellieden, regthoekig en schuins, vóór en achterwaarts doen rigten.

Na tot dat einde den regter of linker vleugelman in de gewilde rigting te hebben gesteld, zal hij een rotsluiter op een' afstand, gelijk aan het front der afdeeling, met het gezigt naar den linker of regterarm van den vleugelman plaatsen.

Daarna zal hij kommanderen:

Regts (links), of: *Achterwaarts regts (links)* = RIGT U.

Deze rigting geschiedt vóórwaarts op de gewone wijze, doch bij de rigting achterwaarts maken de manschappen op het kommando: RIGT U, regtsomkeert, marscheren links (regts) op, herstellen zich in front zoodra zij de nieuwe lijn van rigting hebben over-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

schreden, en plaatsen zich vervolgens de een na den ander in de rigting.

Tweede Artikel.

HET OPENEN EN SLUITEN DER GELEDEREN.

HET OPENEN DER GELEDEREN.

§ 6. De onderwijzer zal bij het uitvoeren van dit artikel twee rotsluiters op den linker vleugel van het eerste en tweede gelid stellen.

Om de gelederen te doen openen, zal hij kommanderen:

Gelederen Achterwaarts — OPENT U.

Op dit kommando begeven zich de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de twee op den linker vleugel geplaatste rotsluiters achterwaarts, om de rigtingslijn voor het tweede en het opsluitend gelid af te bakenen.

De pelotons-kommandant en de linker rotsluiter uit het eerste gelid, stellen zich vier passen achter en regt tegenover hunne plaats in bataille.

De vervullings-onderofficier en de linker rotsluiter uit het tweede gelid, stellen zich twee passen achter den pelotons-kommandant en den linker rotsluiter uit het eerste gelid.

De onderwijzer begeeft zich naar den regter vleugel, om de stelling dier onderofficieren na te zien en zich van hunnen evenwijdigen stand met het eerste gelid te verzekeren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Daarna kommandeert hij:

MARSCH.

Het eerste gelid blijft staan, het tweede gelid marscheert achterwaarts en stelt zich, volgens de regels in § 105 der *Soldatenschool* voorgeschreven, in de rigting, die voor dat gelid is afgebakend.

De pelotons-kommandant zal het tweede gelid rigten op den linker rotsluiter van zijn gelid.

De achter het tweede gelid staande rotsluiters marscheren, te gelijk met dat gelid, achterwaarts, en stellen zich in de rigting welke door den vervullings-onderofficier en den linker rotsluiter uit het tweede gelid wordt afgebakend.

Zoodra het tweede gelid gerigt is, kommandeert de onderwijzer:

STAAT.

Op dit kommando hernemen de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de linker rotsluiters hunne plaatsen in het eerste en tweede gelid.

§ 7. De onderwijzer zal hierna de houding der manschappen en het dragen van 't geweer in het eerste gelid nazien, en den pelotons-kommandant gelasten hetzelfde in het tweede gelid te doen.

HET SLUITEN DER GELEDEREN.

§ 8. Om de gelederen te doen sluiten, kommandeert de onderwijzer:

Gelederen sluit u = MARSCH.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Op dit kommando sluit het tweede gelid op; ieder rigt zich op zijnen voorman.

Derde Artikel.

DE HANDGREPEN.

§ 9. De onderwijzer zal zich voorwaarts van de regter flank plaatsen, en de handgrepen in de volgende orde kommanderen:

Zet af = 't GEWEER.
Op schouder = 't GEWEER.
Over = 't GEWEER.
Op schouder = 't GEWEER.
Presenteert = 't GEWEER.
Op schouder = 't GEWEER.
Vélt = 't GEWEER.
Op schouder = 't GEWEER.
Omlaag = 't GEWEER.
Op schouder = 't GEWEER.

De onderwijzer zal zorgen, dat bij het uitvoeren der handgrepen, het voorgeschrevene in de *Soldatenschool*, stiptelijk wordt nagekomen.

§ 10. Gedurende de handgrepen zullen de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de rotsluiters het geweer afzetten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Vierde Artikel.

DE LADING IN VIER TEMPO'S, DE LADING EN DE VUREN.

§ 11. De ladingen zullen worden gekommandeerd en uitgevoerd zooals in § § 79 en 83 der *Soldatenschool* is voorgeschreven.

Gedurende de ladingen zetten de pelotons-kommandant, vervullings-onderofficier en de rotsluiters het geweer af.

HET PELOTONSVUUR.

§ 12. De onderwijzer zal daartoe kommanderen:

1. *Pelotonsvuur.* — *Peloton.* = VAARDIG.
2. AAN.
3. VUUR.
4. LAADT.

Op het kommando: *Pelotonsvuur*, zullen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier achteruit gaan en zich stellen: de eerste een' pas achter het tweede gelid, de tweede in de rigting van opsluitend gelid, beiden tegenover hunne ledig geworden plaats; welke regel door hen bij alle vuren zal worden nagekomen.

De overige kommando's worden uitgevoerd zooals in § 84 der *Soldatenschool* is voorgeschreven.

§ 13. Om het vuren te doen ophouden, zal de onderwijzer kommanderen:

1. ROFFEL;

en wanneer de geweren geschouderd zijn:

2. *Slag op* (*de*) = TROM.

Het eerste kommando wordt uitgevoerd zooals in

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

de *Soldatenschool* is voorgeschreven; op het tweede hernemen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier hunne plaatsen in bataille, hetgeen bij alle vuren van toepassing is.

§ 14. De onderwijzer zal van tijd tot tijd, na het kommando: AAN, kommanderen: *Zet* = AF, om den soldaat te gewennen aan bedaardheid en oplettendheid op het kommando.

HET GELEDERENVUUR.

§ 15. De onderwijzer zal daartoe kommanderen:

1. *Gelederenvuur.* — *Peloton.* = VAARDIG.
2. *Tweede (eerste) gelid* = AAN.
3. VUUR.

Deze kommando's worden uitgevoerd zooals in § 86 der *Soldatenschool* is voorgeschreven.

§ 16. De onderwijzer kan: LAADT, kommanderen, wanneer een der gelederen of wel beiden gevuurd hebben.

§ 17. Op het kommando: ROFFEL, van den onderwijzer, zal het gelid of zullen de gelederen die gevuurd hebben, de geweren laden en schouderen.

HET ROTTENVUUR.

§ 18. De onderwijzer zal daartoe kommanderen:

1. *Rottenvuur.* — *Peloton.* = VAARDIG
2. CHARGEERT.

Deze kommando's worden uitgevoerd zooals in § 88 der *Soldatenschool* is voorgeschreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VUREN MET VERKEERD FRONT.

§ 19. Om met verkeerd front te doen vuren, zal de onderwijzer kommanderen:

1. *Naar het tweede gelid front.* —

Peloton = REGTSOM.

2. KEERT.

Op het kommando: REGTSOM, zal de pelotons-kommandant zich met de borst tegen den linkerarm van den regter vleugelman van het eerste gelid stellen; de vervullings-onderofficier en het opsluitend gelid gaan spoedig door het ledig geworden vak van den pelotons-kommandant, en stellen zich met verkeerd front twee passen van het eerste gelid, tegenover hunne plaatsen in bataille.

Op het kommando: KEERT, begeeft zich de pelotons-kommandant weder in zijne opening, maar in het tweede gelid, dat nu het eerste geworden is; de vervullings-onderofficier stelt zich achter den pelotons-kommandant in het eerste, nu het tweede gelid.

De onderwijzer zal vervolgens, met verkeerd front, de onderscheidene vuren doen verrigten, op dezelfde wijze en op dezelfde kommando's als hierboven is voorgeschreven.

Daar bij de vuren met verkeerd front het tweede gelid het eerste, en het eerste gelid het tweede geworden is, zoo verwisselt ook evenzeer wat, voor beide de gelederen, oorspronkelijk bij de vuren was voorgeschreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bij het rottenvuur zal daarenboven het vuur aan den linker vleugel, nu regter vleugel geworden, beginnen.

§ 20. Om het peloton in front te herstellen, zal de onderwijzer kommanderen:

1. *In front herstellen.* — *Peloton.* = REGTSOM.

2. KEERT.

Op het kommando: REGTSOM, moeten de pelotonskommandant, de vervullings-onderofficier en het opsluitend gelid zich gedragen overeenkomstig hetgeen in § 19 is voorgeschreven.

Op het kommando: KEERT, hernemen de pelotonskommandant en de vervullings-onderofficier hunne plaatsen in bataille.

§ 21. De onderwijzer zal zich voorwaarts van de regter flank plaatsen, zoodat hij de beide gelederen overzien kan, ten einde de feilen te kunnen opmerken. De pelotons-kommandant en de rotsluiters zullen insgelijks daarop toezigt houden, en, bij het rusten, verslag aan den onderwijzer doen van de manschappen die aanhoudend achterlijk mogten wezen, en welke men alsdan tot het afzonderlijk onderwijs zal doen teruggaan.

§ 22. Tusschen de kommando's: AAN, en: VUUR, zal men altijd eene genoegzame tusschenpoozing laten om den soldaat tijd tot mikken te geven.

§ 23. De onderwijzer moet den soldaten de grootste bedaardheid en koelbloedigheid bij het laden en de vuren aanbevelen, zonder dat daarbij de noodige snel-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

heid in de uitvoering verloren ga, en hen dan ook trapsgewijze zóóver brengen, dat zij, nadat de geweren geladen zijn, drie schoten in de minuut geregeld kunnen doen.

§ 24. De manschappen zullen zorgen, dat zij, bij het laden en vuren, de rigting bewaren, door den linker hiel op zijne plaats te laten, waarvan de onderwijzer zich van tijd tot tijd, door het nazien der rigting, overtuigen moet.

§ 25. Bij de onderscheidene vuren zullen de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de rotsluiters, op het kommando: VAARDIG, het geweer afzetten, en het weder op schouder brengen bij het kommando:

Slag op (de) = TROM.

§ 26. Bij het einde van iedere afdeeling zal de onderwijzer de manschappen doen rusten, op de kommando's en wijze in §§ 44, 54 en 55 der *Soldatenschool* voorgeschreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Tweede Artikel.

DE MARSCH IN BATAILLE MET VERKEERD FRONT.

§ 31. Wanneer nu het peloton gerigt is en de onderwijzer het met verkeerd front wil doen marscheren, zal hij kommanderen:

1. *Peloton* = REGTSOM.
2. KEERT.
3. *Peloton voorwaarts* = MARSCH.

Na het tweede kommando plaatst de onderwijzer zich schielijk, zooals in § 28 is bepaald.

Het derde kommando wordt uitgevoerd zooals mede in § 28 is voorgeschreven, alleen met dit onderscheid, dat nu op het kommando: *Voorwaarts*, de vervullings-onderofficier zich in de rigting van het opsluitend gelid en vervolgens één pas regts begeeft, en op zijne plaats in het tweede gelid door den pelotons-kommandant vervangen wordt.

§ 32. Wanneer het peloton in den marsch in bataille, alsmede in den marsch in bataille met verkeerd front, goed geoefend is, zal de onderwijzer het ook in den marsch kunnen doen regtsomkeert maken, op de kommando's:

Peloton regtsomkeert = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, hetwelk wordt uitgevoerd zooals in § 130 der *Soldatenschool* is voorgeschreven, zullen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier zich plaatsen, zooals in de voorgaande paragraaf is aangeduid.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 33. Wanneer de onderwijzer het met verkeerd front marscherende peloton heeft doen halt houden en in front doet herstellen, zullen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier, op het kommando: KEERT, hunne plaatsen in bataille hernemen.

§ 34. Wanneer bij den marsch in bataille de manschappen uit den pas geraken, zullen die manschappen, op de waarschuwing: N°... *verandert den pas*, of N°.: *in den pas*, hiertoe door den onderwijzer te doen, den pas veranderen of zich voegen naar de tijdmaat van den pas huns nevenmans, naar de zijde van het rot van directie.

§ 35. De onderwijzer zal den pelotons-kommandant en den vervullings-onderofficier, nu eens op den regterdan weder op den linker vleugel van het peloton stellen.

§ 36. Indien de ruimte zulks toelaat, zal de onderwijzer drie of vier honderd passen achtereen in bataille doen marscheren, om de soldaten meer en meer met de lengte en tijdmaat van den pas, en met de grondregels van den marsch in bataille gemeenzaam te maken.

§ 37. In het begin der excercitiën kan de onderwijzer met open gelederen doen marscheren.

§ 38. De onderwijzer zal zich gewoonlijk ophouden op de flank, aan de zijde der directie, zoodat hij de beide gelederen overzien kan. Ook zal hij zich van tijd tot tijd achter het rot van directie stellen, en daar blijven tot dat er twintig of dertig passen gedaan zijn, ten einde te kunnen beoordeelen, of de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

pelotons-kommandant zich niet van de loodlijn verwijdert.

Derde Artikel.

DE SCHUINSCHE MARSCH IN BATAILLE.

§ 39. Wanneer de onderwijzer het in bataille marscherende peloton wil doen schuins marscheren, zal hij kommandeeren:

Schuins regts (links) = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, hetwelk uitgesproken wordt zooals in § 25 der *Soldatenschool* is voorgeschreven; neemt het peloton den schuinschen marsch aan.

Wanneer naar de zijde der directie schuins gemarscheerd wordt, zal de pelotons-kommandant de grootste oplettendheid aanwenden, om zijne schouders goed regthoekig te houden en zonder slingeren in de diagonale lijn voort te marscheren.

De soldaten zullen zich naauwkeurig gedragen naar de grondregels van den schuinschen marsch, welke in § 20 der *Soldatenschool* zijn voorgeschreven.

§ 40. Geschiedt de schuinsche marsch naar de tegenovergestelde zijde der directie, dan moet vooraf op dien vleugel, in het eerste gelid, een onderofficier worden geplaatst, die den marsch aanduidt en hetzelfde in acht neemt wat hierboven voor den pelotonskommandant is gezegd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 41. Om den marsch in front weder te doen aannemen, kommandeert de onderwijzer:

Voorwaarts = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, hetwelk moet worden uitgesproken zooals in § 27 der *Soldatenschool* is voorgeschreven, zal het peloton den marsch in front en de voeling naar de zijde der directie weder aannemen. De onderwijzer stelt zich vervolgens schielijk vijftien of twintig passen vóór en met het gezigt naar den pelotons-kommandant, rigt zich op hem en op den vervullings-onderofficier. De pelotons-kommandant zal daarop dadelijk twee punten op den grond in het oog nemen, en verder zijn marsch verzekeren, op de wijze bij § 28 voorgeschreven.

Vierde Artikel.

DEN PAS MARKEREN, MARSCHEREN MET DEN ACHTERWAARTSCHEN EN VERSNELDEN PAS.

§ 42. Deze bewegingen zullen op dezelfde kommando's en naar dezelfde regels worden uitgevoerd, als in de §§ 111, 17, 117, 120 en 121 der *Soldatenschool* is voorgeschreven.

§ 43. Na eenigen tijd in deze afdeeling te zijn geoefend, zal de onderwijzer de §§ 150, 151 en 152 der *Soldatenschool* door het peloton doen herhalen, zoowel met opene als gesloten gelederen.

§ 44. Wanneer het peloton met den versnelden pas

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

marscheert, zal de onderwijzer nu en dan, alvorens halt te doen houden, de geweren (gedurende vijftien à twintig passen) laten vellen.

§ 45. Ook zal de onderwijzer, als het peloton in bataille staat, eenige malen pelotonsvuur kommanderen, en na het laatste salvo, onmiddelijk twintig à dertig passen met geveld geweer en den versnelden pas laten vooruitrukken, alsdan halt houden en de geweren doen laden.

Op het kommando: *Peloton voorwaarts*, hernemen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier hunne plaatsen in bataille.

§ 46. De onderwijzer moet zorgen, dat bij deze bewegingen de manschappen met levendigheid en vastberadenheid voorwaarts marscheren; dat daarbij de grootste stilte en orde worden in acht genomen, en dat het verband tusschen de rotten en de geledéren niet verloren ga.

DERDE AFDEELING.

Eerste Artikel.

DE MARSCH UIT DE FLANK.

§ 47. Om het in bataille stilstaande peloton uit de regter flank te doen marscheren, zal de onderwijzer kommanderen:

1. *Peloton regts* = OM.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

2. *Peloton voorwaarts* = MARSCH.

Op het eerste kommando maakt het peloton regtsom; de pelotons-kommandant plaatst zich, na regtsom gemaakt te hebben, een pas buitenwaarts; links van den vervullings-onderofficier, die insgelijks regtsom maakt en zich in het eerste gelid begeeft.

Op het kommando: MARSCH, treedt het peloton aan. De pelotons-kommandant en de vervullingsonderofficier marscheren regt vooruit, en de manschappen van het tweede gelid ter hoogte van hunne voorlieden. De rotsluiters marscheren ter hoogte van hunne plaatsen in bataillle.

§ 48. De marsch uit de linker flank geschiedt naar dezelfde regels. Op het oogenblik dat het peloton linksom maakt, stelt de rotsluiter die het naast bij den linker vleugel staat, zich schielijk vóór den linker vleugelman van het eerste gelid; de pelotonskommandant begeeft zich spoedig naar den linker vleugel en stelt zich naast en aan de regter zijde van den rotsluiter; de vervullings-onderofficier gaat in het eerste gelid over.

§ 49. Om het peloton met verdubbelde rotten uit de regter flank te doen marscheren, kommandeert de onderwijzer:

1. *Met verdubbelde rotten.* — *Peloton regts* = OM.

2. *Peloton voorwaarts* = MARSCH

Op het kommando: *Met verdubbelde rotten*, doet het tweede gelid twee passen achterwaarts.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Op het kommando: *Regts.* = OM, maakt het peloton regtsom; al de even nommers plaatsen zich ter regter zijde van hunnen regter nevenman.

Het kommando: MARSCH, wordt uitgevoerd zooals hierboven in § 47 is voorgeschreven.

§ 50. De marsch met verdubbelde rotten geschiedt uit de linker flank naar dezelfde regels; op het kommando: *Links* = OM, plaatsen zich de even nommers ter linker zijde van hunnen regter nevenman.

§ 51. Marscheert het peloton uit de regter (linker) flank, en wil de onderwijzer de rotten verdubbelen, dan zal hij daartoe kommanderen:

Verdubbelt de rotten = MARSCH.

Op het kommando: *Verdubbelt de rotten*, blijft het eerste gelid doormarscheren; het tweede gelid opent zich en neemt nagenoeg een' pas afstand van het eerste, terwijl de rotten op gelijke hoogte blijven marscheren.

Op het kommando: MARSCH, marscheren de even nommers schuins-regts (links), en plaatsen zich, door het verlengen (verkorten) van den pas, aan de regter (linker) zijde hunner voor- (achter-) lieden.

§ 52. De regels voor den marsch uit de flank gegeven, zijn ook op den marsch met verdubbelde rotten van toepassing; daarbij moeten echter de manschappen van het eerste gelid bijzonder oplettend wezen om den afstand van ruim een' pas van hunne voorlieden zorgvuldig te bewaren, terwijl de overige gelederen met dit gelid arm aan arm marscheren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 53. Om het peloton weder op twee gelederen te herstellen, zal de onderwijzer kommanderen:

Herstelt de gelederen = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, verkorten (verlengen) de even nommers den pas en voegen zich door schuins-links (regts) te marscheren, achter (vóór) de oneven nommers. Het tweede gelid houdt tevens naar de zijde van het eerste aan, om den gewonen afstand te hernemen.

§ 54. De onderwijzer moet voor de uitvoering der regels van den marsch uit den flank zorg dragen, en zich te dien einde, gedurende den marsch, zóó plaatsen als in § 126 der *Soldatenschool* is voorgeschreven.

Tweede Artikel.

MET ROTTEN VAN DIRECTIE VERANDEREN.

§ 55. Wanneer het peloton uit de flank marscheert of in dien stand stilstaat, zal de onderwijzer, wanneer hij het peloton met rotten wil doen zwenken, de volgende kommando's doen:

Met rotten regts (links) = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, zal het eerste rot zwenken. Geschiedt de zwenking naar den kant van het eerste gelid, dan zal de man van dit gelid niet eensklaps wenden, maar door de eerste passen een weinig te verkorten, een' kleinen boog beschrijven, ten

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

einde den man van het tweede gelid tijd te geven om zich naar zijne beweging te voegen; geschiedt de zwenking daarentegen naar de zijde van het tweede gelid, dan zal de man uit het eerste gelid, met den pas van 65 duim, eenen cirkelboog beschrijven, en zal die van het tweede gelid zich naar deze beweging voegen; voorts moet elk rot op dezelfde plaats als het onmiddelijk voorgaande zwenken. De pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier regelen hunnen marsch naar het voorste rot.

§ 56. Wanneer het peloton met verdubbelde rotten marscheert, zal de verandering van directie op dezelfde wijze en kommando's geschieden.

§ 57. De onderwijzer moet opletten, dat de afstand tusschen de rotten bewaard blijft en dat er geen stilstand, noch gedrang of loopen gedurende den marsch plaats grijpt.

Derde Artikel.

HET UIT DE FLANK MARSCHEERENDE PELOTON DOEN HALT HOUDEN EN IN FRONT HERSTELLEN.

§ 58. De onderwijzer zal daartoe kommanderen:

1. *Peloton* = HALT.
2. FRONT.

Deze kommando's worden uitgevoerd zooals in § 127 der *Soldatenschool* is voorgeschreven. De pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier, als

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

mede de rotsluiter, wanneer de marsch uit de linker flank is geschied, zullen hunne plaatsen in bataille hernemen, zoodra het peloton front maakt.

§ 59. Wanneer het peloton met verdubbelde rotten marscheert, zullen, op het kommando: FRONT, de even nommers wederom hunne plaatsen hernemen en het tweede gelid opsluiten.

§ 60. Ook zal de onderwijzer het uit de flank marscherende peloton in den marsch regts- en linksom laten maken en daartoe kommanderen:

1. *Peloton regts (links) uit de flank* = MARSCH.
2. *Guide links (regts).*

Op het kommando: MARSCH, hetwelk wordt uitgevoerd zooals in § 128 der *Soldatenschool* is voorgeschreven, plaatst de pelotons-kommandant zich twee passen vóór het midden van het peloton. Heeft het peloton uit de regter flank gemarscheerd, dan plaatst zich de linker guide, op het kommando: *Guide links (regts)*, op den linker vleugel van het eerste gelid.

Mogt bij deze beweging het tweede gelid vóórkomen, dan stelt zich de pelotons-kommandant twee passen achter het midden van het peloton; de guides gaan in het tweede gelid over, en de sectie-kommandant benevens de rotsluiters blijven vóór het peloton.

Wanneer het peloton met verdubbelde rotten marscheert, dan zullen, op het kommando: MARSCH, de even rotten hunne plaatsen hernemen en zal het achterste gelid opsluiten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Vierde Artikel.

UIT DE FLANK MARSCHEERENDE, PELOTONS EN SECTIEN FORMEREN.

§ 61. Wanneer het peloton uit de regter flank marscheert, zal de onderwijzer den pelotons-kommandant gelasten het peloton te doen opmarscheren; deze maakt daarop dadelijk front naar het peloton en kommandeert:

In peloton opmarscheren = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, blijft de vervullingsonderofficier regt vooruit marscheren. De opmarsch geschiedt volgens § 134 der *Soldatenschool;* de manschappen van het tweede gelid voegen zich daarbij naar de beweging hunner voorlieden.

§ 62. De pelotons-kommandant zal over de uitvoering der beweging het toezigt houden. Zoodra het laatste rot is opgemarscheerd, kommandeert hij:

Guide links;

plaatst zich twee passen vóór het midden van het peloton en neemt den pas daarvan aan.

Voorts begeeft zich op dit kommando een rotsluiter op den linker vleugel van het eerste gelid, en de manschappen nemen de voeling links.

§ 63. Wanneer het peloton uit de linker flank marscheert, wordt deze beweging op dezelfde kommando's en naar dezelfde grondbeginselen uitgevoerd. Nadat het peloton is opgemarscheerd, kommandeert de pelotons-kommandant:

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Guide regts.

De vervullings-onderofficier, die zich op den regter vleugel van het eerste gelid bevindt, zal alsdan tot guide verstrekken en de linker guide op den linker vleugel van het eerste gelid blijven.

§ 64. Indien de onderwijzer het uit de regter flank marscherende peloton in sectiën wil doen opmarscheren, geeft hij daartoe last aan den pelotons-kommandant, die front naar het peloton zal maken en kommandeeren:

In sectiën opmarscheren = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, blijven de vervullingonderofficier en de regter vleugelman der tweede sectie regts vooruit marscheren; de sectiën marscheren volgens de hierboven opgegeven regels op; de pelotons-kommandant plaatst zich vóór het midden der eerste, en de sectie kommandant, — gaande te dien einde langs den regter vleugel, — vóór het midden der tweede sectie, en beiden kommanderen: *Guide links*, zoodra hunne sectie opgemarscheerd is.

Op dit kommando stelt de linker guide der eerste sectie zich naast den linker vleugelman zijner sectie, en de regter en linker guide der tweede sectie naast den regter en linker vleugelman dezer sectie; voorts nemen de manschappen de voeling naar den kant van den benoemden guide aan. De rotsluiters volgen de beweging der sectie waartoe zij behooren.

§ 65. Uit de linker flank geschiedt deze beweging op dezelfde kommando's en naar dezelfde grondbeginselen. De pelotons-kommandant zal, na het eerste

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

kommando gedaan te hebben, blijven staan, het peloton laten voorbijtrekken, en het kommando: MARSCH, doen, wanneer de linker vleugel der eerste sectie op zijne hoogte is gekomen. De sectie-kommandant zal, om zich voor het midden zijner sectie te plaatsen, nu langs den linker vleugel gaan.

§ 66. Uit het vorenstaande blijkt, dat elk peloton of elke sectie eener kolonne een regter en een linker guide op de vleugels van het eerste gelid heeft. Een van beiden is gedurende den marsch met de directie belast, en wel de linker guide, wanneer de kolonne den regter vleugel, en de regter guide, wanneer zij den linker vleugel aan het hoofd heeft.

§ 67. Wanneer het peloton met verdubbelde rotten marscheert, zal het opmarscheren in peloton en sectiën volgens dezelfde beginselen geschieden, met uitzondering, dat de evene nommers gedurende den opmarsch de gelederen moeten herstellen.

§ 68. Om het in kolonne marscherende peloton wederom den marsch uit de flank te doen aannemen, zal de onderwijzer kommanderen:

Peloton regts (links) uit de flank, met rotten links (regts) = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, maakt het peloton regts- (links-) om, en zwenkt met rotten links (regts); de pelotons-kommandant begeeft zich weder op zijne plaats, en de linker guide in het opsluitend gelid of op den linker vleugel, naarmate het peloton uit de regter of linker flank marscheert.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Indien het peloton met sectiën marscheert, met den regter vleugel aan het hoofd, dan begeeft zich, op het kommando: MARSCH, de pelotons-kommandant weder naast den vervullings-onderofficier; de kommandant der tweede sectie, de linker guide der eerste en de beide guides der tweede sectie gaan in het opsluitend gelid terug (de sectie-kommandant tusschen de beide sectiën door) en de sectiën vereenigen zich.

§ 69. Is de linker vleugel aan het hoofd, dan stelt zich, op het kommando: MARSCH, de pelotons-kommandant naast den linker guide van het peloton; de sectie-kommandant en de regter guide der tweede sectie, zoomede de linker guide der eerste sectie gaan terug in het opsluitend gelid (de sectie-kommandant om den linker vleugel); de vervullings-onderofficier volgt de beweging van het peloton.

VIERDE AFDEELING.

Eerste Artikel.

MET SECTIËN IN KOLONNE.

§ 70. Om het in bataille staande peloton met sectiën regts in kolonne te formeren, kommandeert de onderwijzer:

Met sectiën regts = MARSCH.

Op het kommando: *Met sectiën regts*, stellen zich de sectie-kommandanten twee passen vóór het mid-

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

den hunner sectie, gaande die van de tweede sectie, te dien einde, om den linker vleugel van het peloton.

Op het kommando: MARSCH, maakt de regter vleugelman in het eerste gelid van elke sectie regtsom; voorts begeeft de sectie-kommandant van elke sectie zich, schielijk en langs den kortsten weg, twee passen uitwaarts van het punt waar de omzwenkende vleugel moet komen te staan en plaatst zich aldaar, met het front naar het peloton, zóódanig, dat de lijn tusschen hem en den regter vleugelman loodregt is op die, welke het peloton in bataille besloeg. De sectiën zwenken overeenkomstig § 137 der *Soldatenschool*, en wanneer de omzwenkende vleugel de loodlijn op twee passen genaderd is, kommandeert de onderwijzer:

Peloton = HALT.

Op dit kommando houden de sectiën halt; de regter guide der eerste sectie, die gedurende het zwenken in het tweede gelid gebleven is, stelt zich in het eerste gelid, en de regter guide der tweede sectie op den regter vleugel van het eerste gelid dier sectie plaatsen zich op het punt, waar de linker vleugels der sectiën moeten komen te staan, en nemen daarbij in acht, dat zij tusschen zich en den regter vleugelman de benoodigde ruimte laten, om het front hunner sectie te bevatten.

Zoodra de guides behoorlijk op de loodlijn zijn gesteld, kommandeert de onderwijzer:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Links = RIGT U.

Nadat de sectiën gerigt zijn, kommanderen de sectie-kommandanten:

STAAT;

en begeven zich twee passen vóór het midden hunner sectie.

§ 71. Het peloton wordt naar dezelfde beginselen met sectiën links in kolonne gesteld; de *linker* vleugelman van elke sectie maakt dan *linksom;* de sectiën zwenken *links* en worden *regts* gerigt.

§ 72. De onderwijzer zal zich vóór het peloton ophouden en er voor zorgen:

1o. dat de zwenking naar de voorgeschreven beginselen geschiedt;

2o. dat de guide tusschen zich en den vleugelman die regts- (links-) om gemaakt heeft, de juiste ruimte laat om het front der sectie te bevatten;

3o. dat de sectiën, na gerigt te zijn, regthoekig op lijn van bataille staan.

§ 73. Wil de onderwijzer met sectiën in kolonne doen zwenken en onmiddellijk zonder halt te houden voorwaarts marscheren, dan zal hij kommanderen:

Met sectiën regts (links) afmarscheren = MARSCH.

Op het kommando: *afmarscheren*, plaatsen zich de sectie-kommandanten zooals in § 70 is voorgeschreven.

Op het kommando: MARSCH, zwenken de sectiën uit, maar de sectie-kommandanten blijven vóór het

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

midden hunner sectie; de vleugellieden aan de spil maken niet regts- (links-) om, maar markeren den pas, zich voegende naar de beweging van den omzwenkenden vleugel, en de guides plaatsen zich zooals in § 70 is aangeduid.

Vervolgens kommandeert de onderwijzer:

Guide links (regts).

Op dit kommando, dat uitgesproken moet worden op het oogenblik dat de omzwenkende vleugel op de loodlijn komt, zullen de sectiën ophouden met zwenken, regtuit marscheren en de voeling links (regts) nemen.

§ 74. Indien het peloton in bataille marscheert, zal op dezelfde kommando's en wijze, met sectiën regts of links kunnen worden afgemarscheerd.

§ 75. De bewegingen in de §§ 73 en 74 voorgeschreven, zullen niet worden uitgevoerd, dan nadat het peloton behoorlijk zal geoefend wezen in het tweede artikel dezer Afdeeling.

Tweede Artikel.

IN KOLONNE MARSCHEREN EN VAN DIRECTIE VERANDEREN.

§ 76. De onderwijzer zal zich daartoe vijftien of twintig passen voor en met het gezigt naar den guide der voorste sectie plaatsen, zoodanig dat de directie waarin hij met den guide staat, loodregt is op het front der eerste sectie. Deze guide zal daarop dade-

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

lijk twee punten op den grond in het oog nemen, in de regte lijn, die bij hem begint en tusschen de hielen van den onderwijzer doorgaat, welke laatste daarop zal kommanderen:

1. *Peloton voorwaarts* = MARSCH.
2. *Guide links* (*regts*).

Op het kommando: MARSCH, zullen de sectie-kommandanten benevens de guides den marsch met eenen vasten pas aanvangen, opdat de sectiën schielijk en op hetzelfde oogenblik aantreden.

De guide van het hoofd der kolonne moet met juistheid de lengte en tijdmaat van den pas in acht nemen, en de directie van zijn' marsch door de hierboven, in § 28, opgegeven middelen verzekeren.

De volgende guide moet het voetspoor van den eersten naauwkeurig volgen, met hem in denzelfden pas blijven en een' afstand onderhouden, die gelijk is aan de uitgestrektheid van het front zijner sectie.

§ 77. Mogt de guide der laatste sectie zijn' afstand verloren hebben, hetgeen alleen door zijne schuld geschieden kan, dan zal hij den behoorlijken afstand slechts langzaam zoeken te herkrijgen, door zijne passen onmerkbaar te verlengen of te verkorten.

§ 78. Indien de guide der laatste sectie verzuimd heeft den guide der eerste sectie naauwkeurig te volgen, en van de directie binnen- of buitenwaarts afgeweken is, zal hij dit, door het vóórbrengen van den tegenovergestelden schouder, slechts langzamerhand moeten herstellen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 79. De manschappen moeten de voeling houden naar de zijde der directie, en zich onder den marsch gedragen naar de grondregels welke in de *Soldatenschool*. voor den marsch in front (§§ 107 en 108) zijn voorgeschreven; de nevenman van den guide moet zich altijd een weinig van den guide verwijderd houden, ten einde hem niet uit de directie te kunnen dringen. Tevens moet hij zorgen hem nimmer voorbij te komen.

§ 80. De guides zijn derhalve verantwoordelijk voor den afstand, de directie en den pas, en de kommandanten der sectiën voor de orde en het geheel verband der sectie; deze zullen daartoe dikwijls front naar hunne sectiën maken, en toezien dat de soldaten zich schikken naar de beweging van den guide.

§ 81. De onderwijzer moet zich bevinden op de flank aan de zijde der directie; hij moet zorg dragen voor de uitvoering der voorgeschreven regels; ook zal hij zich nu en dan achter de guides, naauwkeurig in hunne rigting stellen, en aldaar blijven staan tot de kolonne twintig of dertig passen is vooruit gemarscheerd, ten einde te beoordeelen, of de guide van het hoofd der kolonne niet van de directie afwijkt, en of de volgende guide wel naauwkeurig de voetstappen van den eersten volgt.

VAN DIRECTIE VERANDEREN.

§ 82. Wanneer de onderwijzer de marscherende kolonne van directie wil doen veranderen, zal hijzelf zich, of een' jalonneur, in de rigting van den

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

benoemden guide op het punt stellen, waar de verandering van directie moet plaats hebben, en wel met den regter arm naar de kolonne, als zij regts, en den linker arm, wanneer zij links is afgemarscheerd.

Vervolgens zal hij kommanderen:

Hoofd der kolonne regts (links).

De voorste met de directie belaste guide zal zoodanig op den onderwijzer of jalonneur, die op het zwenkingspunt staat, aanmarscheren, dat hij met zijn linker (regter) arm diens borst rakelings voorbijgaat. De kommandant der eerste sectie kommandeert:

Regts (links) zwenkt = MARSCH.

Het kommando: *Regts (links) zwenkt*, moet geschieden, wanneer de sectie nog twee passen van het zwenkingspunt verwijderd is.

Op het kommando: MARSCH, dat uitgesproken wordt op het oogenblik dat de guide ter hoogte van den linker (regter) arm van den onderwijzer of jalonneur gekomen is, wordt de zwenking uitgevoerd volgens § 140 der *Soldatenschool.*

Wanneer de verandering van directie volbragt is, kommandeert de sectie-kommandant:

Voorwaarts = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, dat uitgevoerd wordt volgens § 141 der *Soldatenschool*, zal de benoemde guide in de nieuwe directie punten op den grond in het oog nemen, om zijn' marsch te verzekeren.

De andere sectie blijft doormarscheren; de guide

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

met de directie belast, gedraagt zich volgens hetgeen hierboven voor den guide der voorste sectie is bepaald; voorts zal deze sectie van directie veranderen op dezelfde kommando's, wijze en plaats als de voorste.

§ 83. De onderwijzer moet opletten:

1°. dat elke sectie op dezelfde plaats van directie verandert als de vorige;

2°. dat de sectiën regthoekig op het zwenkingspunt komen;

3°. dat de guide, die den omzwenkenden vleugel geleidt, den cirkelboog niet te groot maakt;

4°. dat de guide aan de spil de passen van 18 duim maakt en door het beschrijven van eenen kleinen boog, grond naar voren wint, om het zwenkingspunt vrij te maken en de volgende sectie niet op te houden;

5°. dat de guides aan de spil, wanneer zij gedurende de zwenking de passen van 18 duim maken, naauwgezet in de tijdmaat van den pas blijven, en dat die aan den omzwenkenden vleugel almede de juiste tijdmaat en lengte bewaren.

§ 84. Ten einde voor de zorgvuldige nakoming van deze regelen te kunnen waken, zullen de sectiekommandanten front naar hunne afdeeling maken, wanneer zij het zwenkingspunt tot op een' afstand, nagenoeg gelijk aan dien van het front der afdeeling, zijn genaderd. Nadat de zwenking volbragt is, maken zij weder front naar voren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Derde Artikel.

DE KOLONNE DOEN HALT HOUDEN EN HAAR LINKS OF REGTS IN BATAILLE FORMEREN.

DE KOLONNE DOEN HALT HOUDEN.

§ 85. De onderwijzer kommandeert hiertoe:

Peloton = HALT.

Op het kommando: HALT, zullen de sectiën te gelijker tijd halt houden en de guides zich niet meer verroeren, zelfs niet wanneer zij hun' afstand of hunne directie verloren hadden, tenzij de onderwijzer de kolonne in bataille willende stellen, het noodzakelijk oordeelde hunne directie te verbeteren, 't welk alsdan zóó zal worden uitgevoerd als in de volgende paragraaf wordt verklaard.

DE KOLONNE LINKS OF REGTS IN BATAILLE FORMEREN.

§ 86. Nadat de kolonne, die hier verondersteld wordt den regter vleugel aan het hoofd te hebben, halt gehouden heeft, zal de onderwijzer, als hij haar in bataille wil stellen, zich op iets meer dan sectieafstand vóór en met het gezigt naar den guide van het hoofd der kolonne plaatsen, zoo noodig den stand van den volgenden guide verbeteren, en daarna kommanderen:

Links = RIGT U.

Op dit kommando zal de kommandant van iedere sectie zich schielijk twee passen buitenwaarts van zijnen guide begeven, zijne sectie regthoekig rigten

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

op de directie der kolonne, vervolgens: STAAT, kommanderen en zich twee passen vóór het midden zijner sectie stellen.

§ 87. Daarna kommandeert de onderwijzer:

Links in bataille = MARSCH.

Op het kommando: *Links in bataille*, plaatst zich de regter guide der eerste sectie schielijk in de directie van en met het front naar de linker guides, zoodanig, dat hij zich, na het inzwenken der sectie, voor één der drie regter vleugelrotten bevindt. De onderwijzer zal hem in die rigting bevestigen.

Op het kommando: MARSCH, zal de linker vleugelman van elke sectie linksom maken en zich met de borst zachtjes tegen den regter arm van den naast hem staanden guide stellen. De sectiën zwenken links. De sectie-kommandanten maken front naar hunne sectie. Zoodra de regter vleugel de lijn van bataille op twee passen is genaderd, kommandeert de onderwijzer:

Peloton = HALT.

Op dit kommando gaat de kommandant der tweede sectie (tusschen de beide sectiën door), alsmede de regter guide der tweede sectie in het opsluitend gelid terug. De pelotons-kommandant stelt zich ter plaatse waar de regter vleugel moet komen te staan.

Vervolgens kommandeert de onderwijzer:

Regts = RIGT U.

Op dit kommando stellen zich de beide sectiën op

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

de lijn van rigting; de man die tegenover den regter guide komt te staan, zal zijne borst zachtjes tegen diens linker arm brengen. De pelotons-kommandant zal de manschappen rigten op den linker vleugelman van het peloton, en vervolgens kommanderen:

STAAT.

Zoodra de onderwijzer het peloton gerigt ziet, kommandeert hij:

Guides = INGERUKT.

Op dit kommando hernemen de guides hunne plaatsen in bataille.

§ 88. Wanneer de kolonne den linker vleugel aan het hoofd heeft, zal de onderwijzer, na zich op gelijke wijze als hierboven (§ 86) gezegd is, geplaatst te hebben, kommanderen:

Regts in bataille = MARSCH.

Deze beweging geschiedt op dezelfde wijze als hierboven is bepaald; de linker guide der tweede sectie plaatst zich nu in de directie; de regter vleugelman van elke sectie maakt regtsom en de sectiën zwenken regts. Zoodra de omzwenkende vleugel de lijn van bataille tot op twee passen genaderd is, kommandeert de onderwijzer:

Peloton = HALT.

Op dit kommando gaat de kommandant der tweede sectie (tusschen de beide sectiën door), alsmede de linker guide der eerste sectie in het opsluitend gelid terug. De pelotons-kommandant begeeft zich op het

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

punt waar de linker vleugel van het peloton moet komen.

Vervolgens kommandeert de onderwijzer:

Links = RIGT U.

De pelotons-kommandant rigt het peloton op zijn' regter vleugelman, op gelijke wijze als hierboven (§ 87) is gezegd, en kommandeert:

STAAT.

Vervolgens kommandeert de onderwijzer:

Guides = INGERUKT.

waarop de pelotons-kommandant en de guides hunne plaatsen in bataille hernemen.

§ 89. Wanneer het peloton behoorlijk in deze beweging geoefend is, kan de onderwijzer het in bataille formeren, zonder vooraf halt te houden.

Te dien einde zal hij zich, wanneer de regter vleugel aan het hoofd is, tijdig genoeg vóór en met het gezigt naar den linker guide der eerste sectie begeven en de in § 87 voorgeschreven kommando's doen, als deze guide hem bijna op sectie-afstand genaderd is.

Op het kommando: MARSCH, maken de linker guides halt; de regter guide der voorste sectie plaatst zich zooals in § 87 is gezegd, en de beweging wordt verder uitgevoerd zooals voor het stilstaande peloton is vastgesteld.

§ 90. Met den linker vleugel aan het hoofd, wordt deze beweging volgens dezelfde beginselen uitgevoerd.

§ 91. De onderwijzer zal de kolonne, alvorens

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

haar in bataille te formeren, alleen dán laten rigten, wanneer het, ten gevolge der verbetering van de directie der guides, noodzakelijk geworden is, dat de sectiën ter regter of linker zijde aansluiten.

§ 92. De onderwijzer moet, alvorens de kolonne in bataille te formeren, zich telkens overtuigen, dat de guide der laatste sectie naauwkeurig zijn' afstand heeft.

Vierde Artikel.

SECTIËN VERDUBBELEN EN VUUR TEGEN DE KAVALLERIE.

SECTIËN VERDUBBELEN.

§ 93. Wanneer het peloton in bataille staat en de onderwijzer de tweede sectie op de eerste wil doen verdubbelen, zal hij den sectie kommandant waarschuwen en daarna kommanderen:

1. *Sectiën verdubbelen.* — *Tweede sectie regts* = OM.
2. *Versnelde Pas.* = MARSCH.

Op het kommando: *Sectiën verdubbelen*, plaatst zich de kommandant der tweede sectie vóór het midden zijner sectie.

Op het kommando: *Regts* = OM, maakt de tweede sectie regtsom; de drie voorste rotten schuiven naar achteren uit; het eerste rot ter geheele diepte van het gelid, het tweede iets minder; het derde brengt slechts den linker schouder vóór; de regter guide der tweede sectie plaatst zich vóór den voorsten man van het

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

eerste gelid, en de sectie-kommandant voegt zich links naast hem.

Op het tweede kommando gaat het opsluitend gelid van de eerste sectie zóó ver achteruit, als noodig is om voor de tweede plaats te maken. De kommandant der tweede sectie laat zijne sectie in dier voege voorbij zich heentrekken, dat zij achter de eerste komt te staan, en kommandeert, zoodra het laatste rot ter zijner hoogte is gekomen:

1. *Sectie* = HALT.
2. FRONT.
3. *Links* = RIGT U.
4. STAAT.

Op het kommando: HALT, stelt zich de linker guide der tweede sectie met het front voorwaarts, zóódanig, dat na de rigting, het linker vleugelrot der tweede sectie juist achter het linker vleugelrot van de eerste sectie komt. Op het derde kommando rigt zich de sectie links.

§ 94. Mogten de sectiën van ongelijke sterkte zijn, dan wordt het ontbrekende rot uit het opsluitend gelid aangevuld.

§ 95. Na de rigting zullen de pelotons-kommandant, de sectie-kommandant en de rotsluiters zich plaatsen als volgt:

De pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de regter guide der tweede sectie op den regter vleugel van het eerste, tweede en derde gelid; de sectie-kommandant en de linker guides op den linker

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

vleugel van het eerste, tweede en derde gelid; de overige rotsluiters één pas achter het vierde gelid.

§ 96. Wil de onderwijzer de sectiën op de tweede sectie verdubbelen, dan zal hij den pelotons-kommandant waarschuwen en daarna kommanderen:

1. *Sectiën verdubbelen.* — *Eerste sectie links* = OM.

2. *Versnelde pas* = MARSCH.

Op het kommando: *sectiën verdubbelen*, plaatst zich de pelotons-kommandant twee passen vóór de eerste sectie.

Op het kommando: *Links* = OM, maakt de eerste sectie linksom; de drie voorste rotten schuiven achterwaarts uit; de linker guide der eerste sectie plaatst zich vóór den eersten man van het eerste gelid, en de pelotons-kommandant voegt zich regts naast hem.

Voorts geschiedt alles op de wijze hierboven in § 95 omschreven, met uitzondering dat de achterste sectie nu regts wordt gerigt.

Na de rigting zullen de pelotons-kommandant, de sectie-kommandant en de rotsluiters zich dan ook plaatsen gelijk bij § 95 is aangeduid.

§ 97. De onderwijzer moet na de uitvoering er vooral op letten, dat de vier manschappen, waaruit nu elk rot bestaat, regt achter elkander staan en het peloton beschouwen als eene afdeeling op vier gelederen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VUUR TEGEN DE KAVALLERIE.

§ 98. Wanneer de onderwijzer, na het verdubbelen der sectiën, het vuur tegen de kavallerie wil doen uitvoeren, zal dit op de volgende kommando's geschieden:

1. *Vúur tegen de kavallerie.* —
Peloton = VAARDIG.
2. *Tweede gelid* = AAN.
3. VUUR.

Op het eerste kommando neemt het peloton de positie van vaardig aan, maar slechts de twee voorste gelederen spannen den haan, de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier blijven op hunne plaatsen staan.

Op het tweede kommando legt het tweede gelid aan; het derde en vierde brengen het geweer regtstandig omhoog, latende de regter hand op de heup.

Op het derde kommando geeft het tweede gelid vuur, waarna ieder man zijn geweer onmiddellijk oprigt, de tromp naar boven; en het met de regter hand overgeeft aan den man in het derde gelid; deze neemt het met de linker hand aan, en geeft te gelijker tijd met de regter hand zijn geweer aan den man uit het tweede gelid, die het met de linker hand vat, de positie van vaardig aanneemt, den haan spant en in deze positie het kommando: AAN, afwacht; de man uit het derde gelid vat nu het geweer met zijne regter hand en verwisselt dit met het geweer van den man uit het vierde gelid, op dezelfde wijze als ten aanzien van het tweede en derde gelid is gezegd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De man van het derde gelid houdt dit geweer regtstandig, zonder den haan te spannen, tot dat het tweede gelid ten tweeden male heeft gevuurd, waarop de verwisseling wederom plaats heeft; de man uit het vierde gelid zal het afgevuurde geweer laden, en vervolgens gereed houden om het over te geven aan den man van het derde gelid.

Op deze wijze zal het tweede gelid, op het tweede en derde kommando, hiertoe door den onderwijzer te herhalen, drie malen achter elkander vuren; het derde gelid geeft de wapens slechts over; het vierde gelid laadt.

§ 99. In de veronderstelling, dat de kavallerie hare charge, niettegenstaande dit vuur, dat op 600 passen kan worden aangevangen, doorzet, laat de onderwijzer, na het derde schot van het tweede gelid, het eerste gelid vuren, dat onmiddellijk daarna het geweer in de vorige positie terugtrekt. Vervolgens kan de onderwijzer het vuur door het tweede gelid op de voorgeschrevene wijze doen voortzetten.

§ 100. De onderwijzer moet na elk vuur van het tweede gelid, aan de manschappen den noodigen tijd laten, om hunne geweren met die van het derde gelid te verwisselen en den haan te spannen, alvorens op nieuw te laten vuren.

§ 101. Op het kommando: ROFFEL, zullen de geweren geladen worden, waarna ieder man zijn geweer herneemt.

§ 102. Wanneer het peloton, door het verdubbelen der sectiën op de eerste sectie, op vier gelederen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

staat en de onderwijzer het op twee gelederen wil herstellen, zal hij kommanderen:

1. *Herstelt het peloton.* — *Tweede sectie links* = OM.

2. *Versnelde pas* = MARSCH.

Op het eerste kommando begeeft zich de linker guide der eerste sectie in het opsluitend gelid, de tweede sectie en de sectie-kommandant maken linksom.

Op het tweede kommando marscheert deze sectie regt vooruit en maakt, op het kommando van den sectie-kommandant, die op zijne plaats is gebleven, halt en front zoodra zij de eerste sectie voorbij is. De sectie-kommandant begeeft zich vervolgens in het opsluitend gelid en kommandeert:

Regts = RIGT U;

de tweede sectie sluit bij de eerste aan; de pelotons-kommandant kommandeert:

STAAT;

en een ieder herneemt zijne plaats in bataille.

§ 103. Het herstellen van het peloton, wanneer de sectiën op de tweede sectie verdubbeld zijn, geschiedt volgens dezelfde regels, doch op de tegenovergestelde wijze. De eerste sectie maakt nu regtsom en wordt door den pelotons-kommandant links gerigt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VIJFDE AFDEELING.

Eerste Artikel.

MET SECTIËN IN KOLONNE ZIJNDE, HET PELOTON EN DAARNA WEDER DE SECTIËN FORMEREN, ROTTEN DOEN AFBREKEN EN WEDER OPMARSCHEREN.

HET PELOTON EN DAARNA WEDER DE SECTIËN FORMEREN.

§ 104. De kolonne met sectiën en met den regter vleugel aan het hoofd marscherende, zal de onderwijzer, wanneer hij het peloton wil doen formeren, daartoe last geven aan den pelotons-kommandant, die alsdan zal kommanderen:

Formeert peloton = MARSCH.

Op het kommando: *Formeert peloton*, zal de pelotons-kommandant aan de eerste sectie het waarschuwings-kommando: *Schuins-regts*, doen, terwijl de kommandant der tweede sectie haar verwittigt van regtuit te blijven marscheren.

Op het kommando: MARSCH, marscheert de eerste sectie schuins regts, om het front der tweede vrij te maken, de linker guide der eerste en de regter guide der tweede sectie gaan in het opsluitend gelid terug.

Wanneer de eerste sectie het front der tweede ten naastenbij heeft vrij gemaakt, zal de pelotons-kommandant kommanderen:

Voorwaarts, markeert den pas;

en zoodra zulks ten volle geschiedt is:

MARSCH.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De tweede sectie zal met denzelfden pas blijven doormarscheren en zich met de eerste vereenigen, waarop de pelotons-kommandant kommandeert:

Voorwaarts = MARSCH.

De kommandant der tweede sectie begeeft zich langs den linker vleugel zijner sectie in het opsluitend gelid, zoodra de eerste sectie den pas begint te markeren.

§ 105. Bij eene kolonne met den linker vleugel aan het hoofd, wordt het peloton naar dezelfde regels geformeerd; de tweede sectie zal nu schuins links marscheren.

§ 106. Om uit het peloton, — hetwelk verondersteld wordt een gedeelte uit te maken van eene kolonne, die met den regter vleugel aan het hoofd marscheert, — de sectiën te formeren, zal de onderwijzer daartoe last geven aan den pelotons-kommandant, die, front makende naar het peloton, zal kommanderen:

Formeert sectiën = MARSCH.

Op het kommando: *Formeert sectiën*, begeeft hij zich vóór het midden der eerste sectie.

De kommandant der tweede sectie begeeft zich eveneens, langs den linker vleugel, voor het midden zijner sectie, en zoodra hij daar gekomen is, doet hij het waarschuwings-kommando:

Markeert den pas.

De pelotons-kommandant kommandeert daarop: MARSCH; op welk kommando de eerste sectie doormarscheert, en de linker guide, zoodra hij door kan komen, zich op den linker vleugel dier sectie plaatst.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De tweede sectie markeert den pas; zoodra het tweede gelid der eerste sectie het eerste gelid der tweede voorbij is, stelt zich de regter guide op den regter vleugel dier sectie, en de sectie-kommandant kommandeert:

Schuins regts = MARSCH.

Zoodra de linker guide der tweede sectie bijna in de directie van den linker guide der eerste gekomen is, zal de kommandant der tweede sectie kommanderen: *Voorwaarts*, en zoodra hij dien volkomen dekt: MARSCH.

§ 107. Bij eene kolonne, die den linker vleugel aan het hoofd heeft, geschiedt het formeren der sectien volgens dezelfde regels, doch op de tegenovergestelde wijze.

De eerste sectie zal nu den pas markeren en schuins links marscheren; de regter guide der tweede en de linker guide der eerste sectie stellen zich nu op den regter en linker vleugel hunner sectiën.

§ 108. De onderwijzer kan ook de sectiën en daarna weder het peloton, op zijne kommando's doen formeren.

§ 109. De onderwijzer moet zich op de flank aan de zijde der directie ophouden en op de nakoming der volgende regels letten:

1°. dat de sectie, die schuins marscheert, den pas eenigzins verlengt;

2°. dat de sectie, die afbreken moet, den pas niet te lang markeert;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

3o. dat de sectiën niet te lang schuins marscheren.

ROTTEN DOEN AFBREKEN EN WEDER OPMARSCHEREN.

§ 110. Wanneer het peloton verondersteld wordt een gedeelte uit te maken van eene in marsch zijnde kolonne, en de onderwijzer rotten wil doen afbreken, zal hij daartoe last geven aan den pelotonskommandant, die daarop terstond front naar zijn peloton maakt en kommandeert:

Een linker (regter) rot achter = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, zal het eerste linker of regter rot van het peloton den pas markeren, terwijl de overige rotten blijven doormarscheren. De man uit het tweede gelid van dit rot zal, zoodra het tweede gelid van het peloton hem voorbij is, regts aanschuiven, bijaldien het een linker, en links, zoo het een regter rot is, en zich achter het tweede rot van dien vleugel voegen. De man uit het eerste gelid begeeft zich, op gelijke wijze, achter het eerste rot. Ieder man zal zich naar de hem voorgeschreven plaats vervoegen, door den buitensten schouder een weinig vóór te brengen, en zorgen dat hij geen' afstand verliest.

§ 111. Om nog een rot aan denzelfden kant te doen afbreken, zal de pelotons-kommandant dezelfde kommando's doen als hierboven.

Op het kommando: MARSCH, van den pelotons-kommandant, zal het reeds afgebroken rot, door het vóórbrengen van den buitensten schouder, zich ter

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

breedte van een rot verder regts begeven, wanneer het een linker, en links zoo het een regter rot is; te gelijker tijd verkort het den pas, om plaats te maken voor het nieuwe rot, dat op gelijke wijze als het eerste zal afbreken.

§ 112. De onderwijzer kan aldus, bij opvolging, zooveel rotten doen afbreken als hij goedvindt, mits zulks altijd aan denzelfden kant geschiede, en er ten minste vier rotten in front blijven marscheren.

§ 113. De rotsluiters moeten zich achter het in front blijvende gedeelte van het peloton verdeelen.

§ 114. Wanneer de onderwijzer rotten wil doen opmarscheren, zal hij daartoe last geven aan den pelotons-kommandant, die dadelijk zal kommanderen:

Een rot marscheert op = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, zal het voorste der afgebroken rotten schielijk opmarscheren, terwijl de volgende rotten, door het vóórbrengen van den binnenwaartschen schouder, zich ter breedte van een rot verder buitenwaarts begeven.

§ 115. De pelotons-kommandant moet, front naar zijn peloton makende, voor de nakoming der voorgeschreven grondregels zorgen.

§ 116. Na aldus de rotten, het een na het ander, te hebben doen afbreken en weder doen opmarscheren, zal de onderwijzer twee of drie rotten te gelijk doen afbreken, hetwelk zal geschieden op de navolgende kommando's:

Drie linker (regter) rotten achter = MARSCH.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Op het kommando: MARSCH, maken de genoemde rotten, bijaldien het linker rotten zijn, regts uit de flank met rotten links, doch zoo het regter rotten zijn, links uit de flank met rotten regts, en haken alzoo achter de twee vleugelrotten van het in front blijvende gedeelte aan, tevens zorg dragende dat zij geen afstand verliezen.

§ 117. De onderwijzer zal vervolgens den pelotonskommandant gelasten, twee of drie rotten te gelijk te doen opmarscheren, waarop deze kommandeert:

Drie rotten marscheert op = MARSCH.

De genoemde rotten marscheren schielijk langs den kortsten weg op, en die rotten welke zich nog achter bevinden, zullen, door het vóórbrengen van den binnenwaartschen schouder, zóóveel buitenwaarts aanhouden, dat zij wederom achter de twee vleugelrotten aansluiten.

§ 118. Om alle gebroken rotten in eens te doen opmarscheren, zal men kommanderen:

Afgebroken rotten marscheert op = MARSCH.

§ 119. Naarmate de rotten afbreken, zal de guide naar het in front blijvende gedeelte van het peloton aansluiten, en door eene tegenovergestelde beweging, plaats maken, naar gelang de rotten weder opmarscheren.

§ 120. De rotten zullen altijd aan éénen kant, en wel aan de zijde der directie, worden afgebroken, ten einde, zoo noodig, gemakkelijk uit den marsch in kolonne tot dien uit de flank te kunnen overgaan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 121. De onderwijzer zal zich op de flank, alwaar de beweging plaats heeft, ophouden, en opletten dat de rotten, welke afbreken en opmarscheren, den pas behoorlijk verlengen.

Tweede Artikel.

MET DEN LANGEN WEGPAS (PAS-DE-ROUTE) MARSCHEREN; MET DIEN PAS VAN DIRECTIE VERANDEREN; SECTIËN EN HALVE SECTIËN FORMEREN; ROTTEN DOEN AFBREKEN EN WEDER OPMARSCHEREN.

§ 122. Om het peloton, hetwelk verondersteld wordt een gedeelte van eene stilstaande kolonne uit te maken, met den *pas-de-route* te doen marscheren, zal de onderwijzer kommanderen:

1. *Peloton voorwaarts; pas-de-route* = MARSCH.
2. *Guide links* (*regts*).

Op het kommando: *Pas-de-route*, nemen de manschappen het geweer over.

Op het kommando: MARSCH, zal het peloton te gelijk aantreden; het tweede gelid neemt in den marsch den afstand van één el van het eerste gelid.

§ 123. Om een peloton, dat reeds in kolonne marscheert, den *pas-de-route* te doen aannemen, kommandeert de onderwijzer:

Pas-de-route = MARSCH.

Wanneer het peloton met geschouderd geweer mar-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

scheert, nemen de manschappen, op het kommando: *Pas-de-route*, het geweer over.

Op het kommando: MARSCH, blijft het eerste gelid doormarscheren; het tweede neemt den afstand van één el van het eerste.

§ 124. De onderwijzer zal daarna het met den *pas-de-route* marscherende peloton van directie doen veranderen. Dit geschiedt zoo als hierboven in § 82 is voorgeschreven, alleen met dit onderscheid:

1o. dat de verandering van directie niet op het kommando, maar op de waarschuwing van den pelotons-kommandant geschiedt;

2o. dat ieder gelid op zich-zelf, en juist op dezelfde plaats als het eerste zwenkt;

3o. dat de man aan de spil den pas niet van 18 duim, maar van 36 duim groot zal maken.

§ 125. De onderwijzer laat vervolgens de sectiën en weder het peloton formeren, op de wijze en kommando's in §§ 106 en 104 voorgeschreven.

§ 126. Wanneer de kolonne in sectiën met den *pas-de-route* marscheert, zal men ook de halve sectiën kunnen doen formeren, hetgeen op dezelfde wijze en naar dezelfde regels zal geschieden, als het formeren van een peloton in sectiën. De onderwijzer zal daartoe kommanderen:

Formeert halve sectiën = MARSCH.

De linker guides nemen het kommando op zich over de tweede en vierde halve sectie, en verrigten als zoodanig al hetgeen bij het formeren van het peloton

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

in sectiën voor den sectie-kommandant is voorgeschreven.

Zoodra de halve sectiën geformeerd zijn, plaatsen de sectie-kommandanten, wanneer de kolonne den regter vleugel vóór heeft, zich op den linker vleugel der eerste en derde halve sectie en verstrekken deze tevens tot guide; terwijl de linker guides hunne plaatsen op den linker vleugel van de tweede en vierde halve sectie hernemen. De regter guides blijven op hunne plaatsen; de rotsluiters begeven zich achter den kommandant der halve sectie, waartoe zij behooren. Wanneer de linker vleugel vóór is, zullen zich de sectiekommandanten op den regter vleugel der vierde en tweede halve sectie begeven. Voorts wordt de beweging naar dezelfde regels uitgevoerd.

§ 127. Deze beweging zal alleen dan worden uitgevoerd wanneer de kolonne met den *pas-de-route* marscheert; ook zullen de sectiën ten minste tien rotten sterk moeten zijn.

§ 128. Men zal deze beweging ook bij opvolging, op het kommando van iederen sectie-kommandant, kunnen doen uitvoeren.

§ 129. Om vervolgens de sectiën weder te formeren, zal gekommandeerd worden:

Formeert sectiën = MARSCH.

Deze beweging geschiedt op dezelfde wijze en naar dezelfde grondbeginselen als hierboven bij het formeren van het peloton is gezegd.

§ 130. Wanneer de halve sectiën bij opvolging ge-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

formeerd worden, is het van 't grootste belang, dat iedere sectie met denzelfden pas blijft doormarscheren, terwijl de voorgaande afbreekt, zonder den pas te verlengen of te verkorten, al ware zij ook genoodzaakt geheel op deze laatste op te sluiten.

§ 131. De onderwijzer zal ook rotten doen afbreken en opmarscheren. Deze bewegingen worden uitgevoerd zooals in het voorgaande artikel is voorgeschreven.

Wanneer het aantal af te breken rotten meer ruimte zou beslaan, dan de uitgestrektheid van het front der afdeeling, dan moet de onderwijzer de gelederen doen opsluiten.

§ 132. Om de gelederen te doen opsluiten, wordt gekommandeerd:

Opgerukt = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, zal het tweede gelid, benevens de afgebroken rotten, door het verlengen van den pas, opsluiten.

§ 133. Wanneer het met den *pas-de-route* marscherende peloton halt houdt, moet het tweede gelid, op het kommando: HALT, opsluiten.

§ 134. De snelheid van den *pas-de-route* is in deze *School*, 108 in de minuut; bij eene kolonne op weg zal zij naar de gesteldheid van het land en van de wegen worden geregeld.

Derde Artikel.

DE CONTRAMARSCH.

§ 135. Wanneer het peloton met secties in kolonne

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

staat, en den regter vleugel vóór heeft, zal de onderwijzer, om den contramarsch te doen uitvoeren, kommanderen:

1. *Contra marscheren.* — *Peloton regts- en links-* = OM.
2. MARSCH.

Op het kommando: *Regts- en links-* = OM, maken alle guides regtsomkeert. De onevene sectie maakt regts-, de evene sectie linksom. De sectie-kommandanten begeven zich naar den vleugel, waarheen hunne sectie gewend heeft en doen de voorste drie rotten achterwaarts uitschuiven.

Op het tweede kommando blijven de guides staan; de onevene sectie zwenkt met rotten links achter den regter guide om, en marscheert op haren linker guide aan. De evene sectie zwenkt met rotten regts achter den linker guide om, en marscheert op haren regter guide aan. Elke kommandant geleidt, naast het voorste rot, zijne sectie.

Zoodra de sectie-kommandanten ter hoogte van den linker en regter guide gekomen zijn, kommandeert de onderwijzer:

1. *Peloton* = HALT.
2. FRONT.
3. *Regts* = RIGT U.

Na het tweede kommando begeven zich de kommandanten der sectiën twee passen buitenwaarts van de regter flank.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Op het derde kommando rigten zich de sectiën regts; nadat dit geschied is, kommanderen de sectie-kommandanten:

STAAT;

en begeven zich vóór het midden hunner sectiën.

Op hetzelfde kommando verwisselen de guides van plaats, en gaan daartoe achter langs de sectie.

§ 136. Met den linker vleugel vóór, geschiedt de contramarsch op dezelfde kommando's; na den contramarsch wordt alsdan links gerigt.

§ 137. Bij alle contramarschen moeten de onevene afdeelingen eener kolonne regts-, en de evene linksom maken.

§ 138. De sectie-kommandanten moeten zorgen, dat de drie voorste rotten sterk achterwaarts uitschuiven, opdat de guide niet van zijne plaats worde gedrongen.

Vierde Artikel.

EENE KOLONNE MET SECTIËN, TER REGTER OF LINKER ZIJDE IN BATAILLE FORMEREN.

§ 139. De onderwijzer zal, wanneer de met sectiën marscherende kolonne den regter vleugel aan het hoofd heeft, en hij haar ter regter zijde in bataille wil formeren, kommanderen:

Ter regter zijde in bataille; guide regts;

hij zal zich vervolgens op het punt plaatsen, waar hij den regter vleugel van het peloton in bataille wil doen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

aanleunen, front makende naar de plaats, waar de linker vleugel moet komen.

Zoodra nu het hoofd der kolonne bijna ter hoogte van den onderwijzer is gekomen, kommandeert de kommandant der eerste sectie:

Regts opmarscheren = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, dat uitgesproken zal worden, wanneer de sectie zich juist tegenover den onderwijzer bevindt, marscheert de sectie, volgens het bepaalde bij § 155 der *Soldatenschool*, regts op, waarbij het tweede gelid zich naar het eerste moet voegen. De regter guide moet zijn' marsch zóó nemen, dat de naast hem staande man vlak tegenover den onderwijzer komt. De kommandant der eerste sectie zal, zoodra deze de lijn van bataille tot op twee passen genaderd is, kommanderen:

Sectie = HALT.

Op dit kommando maakt de sectie halt; de vervullings-onderofficier gaat in het tweede gelid terug en de linker guide begeeft zich op de lijn van bataille, tegenover een der drie laatste rotten zijner sectie, front makende naar den onderwijzer, die hem op het punt van directie van den linker vleugel zal rigten. Te gelijker tijd vervoegt zich de pelotons-kommandant ter plaatse waar de regter vleugel van het peloton moet komen, en kommandeert aldaar:

Regts = RIGT U.

Op dit kommando zal de eerste sectie zich rigten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De tweede sectie marscheert regt vooruit, tot dat zij ter hoogte van den linker vleugel der eerste is gekomen, marscheert alsdan, op het kommando van haren kommandant, regts op, en begeeft zich naar de lijn van bataille. De regter guide marscheert op het laatste rot der eerste sectie aan.

Wanneer de tweede sectie de lijn van bataille op twee passen genaderd is, maakt zij halt, zooals hierboven voor de eerste is bepaald; de linker guide plaatst zich op de rigtingslijn, zóódanig, dat hij voor een der drie linker vleugelrotten zijner sectie komt te staan, en wordt daarin door den onderwijzer bevestigd, terwijl de regter guide in het opsluitend gelid terugtreedt.

Zoodra dit geschied is, kommandeert de kommandant der tweede sectie:

Regts = RIGT U.

Op dit kommando rigt zich de sectie regts, en haar kommandant gaat, langs den linker vleugel, in het opsluitend gelid.

De pelotons-kommandant rigt het peloton op de beide manschappen die regt tegenover de guides komen te staan en hunne borst zachtjes tegen den regter arm der guides moeten brengen; vervolgens kommandeert hij:

STAAT.

Zoodra de onderwijzer het peloton in bataille en gerigt ziet, kommandeert hij:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Guides = INGERUKT.

Op dit kommando begeven zich de linker guides in het opsluitend gelid; die van de eerste sectie gaat daartoe langs den regter vleugel van het peloton.

§ 140. Met den linker vleugel aan het hoofd, wordt deze formatie naar dezelfde beginselen uitgevoerd, op het kommando:

Ter linker zijde in bataille; guide links.

De onderwijzer stelt zich nu op het punt, waar de linker vleugel van het peloton moet aanleunen; de sectiën marscheren links op, en de regter guides komen op het alignement. De kommandant der tweede sectie gaat, na zijne sectie te hebben gerigt, in het opsluitend gelid terug, om plaats te maken voor den pelotons-kommandant, die aldaar het peloton links zal rigten op de beide manschappen, welke met hunne borst zachtjes tegen den linker arm der guides komen te staan en vervolgens zal kommanderen:

STAAT.

Op het kommando: *Guides* = INGERUKT, hernemen de pelotons-kommandant en de guides hunne plaatsen in bataille, gaande de regter guide der tweede sectie te dien einde langs den linker vleugel van het peloton.

§ 141. De lijn van bataille moet zóó gekozen worden, dat zij evenwijdig aan de directie der kolonne is, en dat iedere sectie, na opgemarscheerd te hebben, ten minste nog zes passen te doen heeft om op die lijn te komen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 142. De onderwijzer zal de tweede, derde, vierde en vijfde Afdeeling dezer *School*, met het geweer op schouder of over, doen uitvoeren. Hieromtrent wordt verder opgemerkt, dat wanneer het peloton stil staat en de onderwijzer het, met het geweer over, in beweging wil stellen, het kommando: *Over* = 'T GEWEER, moet uitgesproken worden vóór dat van: *Peloton voorwaarts*, of nà dat van: *Guide links* of *regts*.

§ 143. Ook zal hij, wanneer de manschappen in de derde, vierde en vijfde Afdeeling behoorlijk geoefend zijn, hen deze Afdeelingen met den versnelden pas doen herhalen, waarbij echter moet gezorgd worden, dat de soldaten niet nutteloos vermoeid, maar trapsgewijze aan die versnelde tijdmaat gewend worden, en dat alle beginselen, omtrent den pas, de voeling enz. voorgeschreven, naauwkeurig worden nagekomen.

ZESDE AFDEELING.

DE VERSPREIDE VECHTWIJZE (HET TIRAILLEREN).

§ 144. Men verstaat door verspreide vechtwijze of tirailleren, die vechtwijze waarbij de manschappen niet meer arm aan arm in rijen en gelederen staan, maar met zekere tusschenruimte zijn opgesteld of zich bewegen.

§ 145. Het doel dezer vechtwijze is:

1°. om met betrekkelijk weinig troepen eene groote uitgestrektheid terrein te bezetten;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

2°. de opstellingen en bewegingen van gesloten troepen te dekken en voor te bereiden;

3°. het gevecht in te leiden, voorts dáár en in die omstandigheden te voeren waar het gebruik van gesloten troepen onmogelijk of onraadzaam is, als: in bedekt en doorsneden terrein, bij de verdediging en den aanval van bosschen, heggen, bruggen, verschansingen, enz.

§ 146. Aangezien de uitgestrektheid der linie bij het verstrooide gevecht, het kommanderen dikwerf onmogelijk maakt, worden in dat geval de kommando's door signalen vervangen.

§ 147. Uit het bovenstaande blijkt, dat de soldaat in de verspreide orde zelfstandiger zal optreden dan in de gesloten, en dikwijls volgens eigen oordeel zal moeten handelen; het is bijgevolg de taak van den onderwijzer, deze hoedanigheden zooveel mogelijk bij hem te ontwikkelen en zijne geestvermogens te scherpen.

§ 148. Zal de soldaat bovendien aan al de vereischten van den tirailleur voldoen, dan moet hij zich in sommige gevallen, met buitengewone snelheid kunnen bewegen, terreinhindernissen zonder veel moeite kunnen overkomen, zijn geweer niet alleen als schiet-, maar ook als stootwapen weten te gebruiken, bekend zijn met de signalen en de wijze waarop zij moeten worden uitgevoerd, en, ten slotte, weten partij te trekken van al de voordeelige punten die het terrein oplevert, zoo om zich-zelven te dekken, als om den vijand nadeel toe te brengen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 149. De eerste drie Artikels dezer Afdeeling bevatten den looppas en de sprongen, het bajonetschermen, de signalen en het werktuigelijke van het tirailleren; zij dienen tot inleiding voor het vierde Artikel, waartoe men niet zal overgaan, dan nadat de voorgaande Artikelen behoorlijk onderwezen zijn.

Eerste Artikel.

DE LOOPPAS EN DE SPRONGEN.

DE LOOPPAS.

§ 150. De lengte van den looppas is 80 duim en de snelheid 165 in de minuut.

§ 151. Tot dit onderrigt zal men zes à tien manschappen vereenigen en hen op één gelid en op één pas afstand van elkander stellen. In den beginne zijn zij ongewapend.

§ 152. Alvorens de beginselen van den looppas aan de manschappen te leeren, zal de onderwijzer hen eenige voorbereidende oefeningen op de plaats doen uitvoeren, en tot dat einde, op de waarschuwing: *een, twee*, den man de kniën beurtelings zoo hoog mogelijk doen opligten, met het gedeelte van het been tusschen de knie en het gewricht van den voet loodregt naar beneden, de punt van den voet omlaag.

§ 153. Wanneer de onderwijzer den looppas wil doen uitvoeren, zal hij kommanderen:

Peloton voorwaarts; looppas = MARSCH.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Op het kommando: *Voorwaarts*, brengt de man het gewigt van het ligchaam op het regter been over.

Op het kommando: *Looppas*, brengt hij de handen ter hoogte van en eenigzins vóór de heupen; de vingers gesloten, de nagels naar binnen, de ellebogen naar achteren.

Op het kommando: MARSCH, zal hij vaardig den linker voet vooruitbrengen, het been een weinig gebogen, dien voet op 80 duim met de punt het eerst op den grond neêrzetten; vervolgens met den regter voet hetzelfde verrigten, en zoo voortgaan; rustende het gewigt van het ligchaam beurtelings op het been dat neêrgezet is, terwijl de armen de beweging ongedwongen volgen.

§ 154. Ook bij den looppas worden, in den beginne, de bewegingen langzamer verrigt dan voorgeschreven is; naarmate echter de geoefendheid der manschappen toeneemt, zal de onderwijzer de tijdmaat allengs versnellen, tot dat er 165 passen in de minuut gemaakt worden; terwijl die tijdmaat bij geoefende manschappen, in buitengewone gevallen, zóódanig kan worden versneld, dat zij 180 passen in de minuut maken.

DE SPRONGEN.

§ 155. Wanneer de manschappen zich de beginselen van den looppas hebben eigen gemaakt, zal de onderwijzer tot de sprongen overgaan.

Het gelid wordt op twaalf of vijftien passen afstands van het punt geplaatst waar de sprong moet aanvangen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 156. Op de waarschuwing van den onderwijzer zal ieder man, op zijne beurt, zich vaardig met den looppas vooruit begeven, makende de passen kleiner en schielijker, naarmate hij digter bij het punt komt waar de sprong moet aanvangen; op dit punt gekomen, heft hij zich met kracht, op den voet die vóór is, op, en springt zoover mogelijk vooruit; het ligchaam ineengedrongen, de armen voorwaarts uitgestrekt, nagenoeg ter hoogte van de schouders; de handen gesloten, de beenen zamengetrokken en naast elkander. Vóór dat de man den grond bereikt, strekt hij de beenen en komt, — vervolgens doorbuigende en altijd het hoofd regt en de armen vooruit houdende, — op de punten der voeten neder.

§ 157. Wanneer de manschappen op deze wijze eenigen tijd geoefend zijn, zullen zij den looppas en de sprongen, eerst met het geweer, vervolgens in volle wapenrusting uitvoeren.

§ 158. De onderwijzer zal bij den looppas de manschappen aanbevelen, den mond gesloten te houden en zooveel mogelijk door den neus adem te halen, terwijl de tijd van duur dezer oefening door hem naar hunne krachten moet geregeld worden.

§ 159. De onderwijzer zal de derde, vierde en vijfde Afdeeling dezer *School* in rijen en gelederen, in den looppas doen herhalen, en daarbij de manschappen aan regelmatigheid, orde, stilte en het houden van het verband gewennen.

Bij deze oefeningen worden alle bewegingen op dezelfde kommando's en wijze uitgevoerd, als in den

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

loop der lessen is voorgeschreven, met uitzondering:

1°. dat het kommando: MARSCH, door dat van: *Looppas*, zal worden voorafgegaan;

2°. dat, op het kommando: *Looppas*, de manschappen het geweer overnemen;

3°. dat bij den flankmarsch met den looppas, de rotten altijd moeten worden verdubbeld;

4°. dat bij de veranderingen van directie, de man aan de spil den pas van 27 duim maakt.

Tweede Artikel.

HET BAJONETSCHERMEN.

§ 160. Het bajonetschermen moet aanvankelijk aan een klein getal manschappen tegelijk worden onderwezen; dit getal zal, in den regel, niet meer dan twaalf bedragen. Is het getal manschappen meer dan vier, dan worden zij op twee gelederen geplaatst.

§ 161. De onderwijzer moet hetgeen hij kommandeert, eerst zelf uitvoeren, en de bewegingen ontleden of verdeelen, om ze aan de manschappen begrijpelijk te maken.

Hij moet de verschillende standen met zorg nagaan, zich met een' minder bevattelijken rekruut niet te lang bezighouden en dezen afzonderlijk onderwijzen, terwijl de overigen op de plaats rusten.

POSITIE EN UITVALLEN.

§ 162. Om de gelederen en rotten te doen openen, kommandeert de onderwijzer:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Regts (links) opent u = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, blijft de linker (regter) vleugelman van het eerste gelid staan; de overige manschappen van dit gelid begeven zich uit de flank tot op vier passen onderlingen afstand. De manschappen van het tweede gelid gaan gelijktijdig vier passen achterwaarts en plaatsen zich tegenover de opening van het eerste, regts (links) van hunne voorlieden.

Ieder man neemt, zoodra hij op zijne plaats is gekomen, den stand aan van den soldaat met het geweer bij den voet.

§ 163. Om de gelederen en rotten te doen sluiten, wordt gekommandeerd:

Links (regts) sluit u = MARSCH.

Op het kommando: MARSCH, zullen de manschappen zich aan den linker (regter) vleugelman, die staan blijft, aansluiten en de geweren schouderen.

§ 164. Om de gevechtsstelling te doen aannemen, waarschuwt de onderwijzer de manschappen, of zij ondersteld worden tegenover een' infanterist, een' sabelruiter of een' lansier te staan.

Vervolgens kommandeert hij:

Tot 't gevecht = POSITIE.

Op het kommando: POSITIE, wordt op den linker hiel half regtsom gemaakt, den regter voet nagenoeg 50 duim naar achteren afgezet, met de holte tegenover den linker hiel; de kniën een weinig, doch

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

de regter knie iets meer dan de linker gebogen, rustende het gewigt van het ligchaam grootendeels op het regter been; het hoofd zóóveel links gedraaid, dat de man over den linker schouder een vrij uitzigt heeft; het bovenlijf regt op en neêr. Te gelijker tijd wordt het geweer met de regter hand opgeworpen en met beide handen omvat; de regter hand om de greep, de linker tusschen den midden- en onderband, de linker arm bijna gestrekt, de regter arm vrij aan het ligchaam gehouden, de pols omtrent vóór het midden van het onderlijf; het slot omlaag, de punt van de bajonet op de borst van de tegenpartij gerigt; de regter elleboog en schouder teruggetrokken.

Tegen den lansier wordt de loop van het geweer naar boven en een weinig binnenwaarts gedraaid.

§ 165. Om zich te overtuigen, dat het ligchaam meer op het regter dan op het linker been rust, kommandeert de onderwijzer:

Appel = EEN.

Op het kommando: EEN, maakt de man een hoorbaar appel met den linker voet.

§ 166. FRONT.

Op dit kommando wordt op den linker hiel in front gedraaid, en de positie van den soldaat met het geweer bij den voet aangenomen.

§ 167. 1. *Halve uitval* = EEN.

2. *Terug* = EEN.

3. HERSTELT.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Op het eerste kommando wordt de regter knie gestrekt, de linker gebogen en het gewigt van het ligchaam op het voorste been overgebragt, het bovenvenlijf blijft regt op en neêr.

Op het tweede wordt de linker knie gestrekt, de regter gebogen, en het ligchaam, zonder het achterover te werpen, zooveel mogelijk naar achteren gebragt.

Op het derde wordt de gevechtstelling weder aangenomen.

§ 168. 1. *Uitval* = EEN.
2. *Terug* = EEN.
3. HERSTELT.

Op het eerste kommando wordt de voorste voet zóóver vooruit gebragt, dat het achterste been gestrekt is en de voorste knie zich boven de punt van den voet bevindt; het ligchaam regt op en neêr.

Op het tweede wordt het bovenlijf in dezelfde houding zoover mogelijk teruggetrokken, door het voorste been te strekken en het achterste te buigen; de punt van den voorsten voet een weinig opgeligt.

Op het kommando: HERSTELT (hetwelk wordt gedaan als de man in den uitval is), wordt de voet met een appel in de gevechtstelling teruggebragt.

DRAAIJINGEN, PASSEN, SPRONGEN EN UITWIJKINGEN.

§ 169. *Draai regts- (links-)* = OM.

Op den bal van den voorsten voet wordt eene wending regts- (links-) om gemaakt; tegelijkertijd de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

regter voet op den bepaalden afstand achter den linker geplaatst.

§ 170. *Draai regtsom* = KEERT.

Door op den bal van den linker voet te draaijen, wordt snel achterwaarts front gemaakt.

§ 171. *Pas voorwaarts* = MARSCH.

De linker voet wordt 36 duim vooruit gezet, en door den regter op dien afstand vlug gevolgd.

§ 172. *Pas achterwaarts* = MARSCH.

De regter voet wordt 36 duim achteruit gezet; de linker volgt op dien afstand.

§ 173. *Sprong voorwaarts* (*achterwaarts*) = MARSCH.

Door zich op de voetballen op te geven, doet men een' sprong voorwaarts; de regter voet gaat voorbij den linker, en komt het eerst op den grond, omtrent 75 duim voorbij de plaats waar de linker voet gestaan heeft; de linker voet komt op gevechtsstellings-afstand vóór den regter neêr.

De sprong achterwaarts geschiedt op de tegenovergestelde wijze; de linker voet gaat voorbij den regter, en komt het eerst op den grond.

§ 174. *Regts uitwijken* = MARSCH.

De regter voet wordt ongeveer 36 duim regts afgezet; de linker volgt onmiddellijk en wordt zóóver, als zonder gedwongenheid geschieden kan, voorbij den

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

regter geplaatst; vervolgens wordt de draaijing links verrigt.

§ 175. *Links uitwijken* = MARSCH.

De linker voet wordt 36 duim links afgezet, de draaijing regts verrigt en gevolgd door een' kleinen sprong achterwaarts.

§ 176. De onderwijzer zal op één kommando, twee en meer passen of sprongen achter elkander kunnen doen uitvoeren. Hij zal daartoe kommanderen:

Twee (*drie enz.*) *passen* (*sprongen*) *voorwaarts* (*achterwaarts*) = MARSCH.

Zoowel bij de draaijingen als bij de passen moet hij toezien, dat de voeten digt en vlug langs den grond gaan; dat het ligchaam bij den achterwaartschen pas niet achterover gebogen wordt; en bij de sprongen, dat de punten der voeten het eerst op den grond komen.

DE STOOTEN EN PARADEN.

§ 177. *Voorwaarts* = STOOT.

Op dit kommando wordt de halve uitval verrigt; het geweer wordt met beide handen opgeligt en met de regter hand snel vooruit gestooten, glijdende het geweer door de linker hand tot aan het slot; de kolf wordt ter hoogte van de borst gebragt, het geweer daarna teruggetrokken en de gevechtsstelling hernomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Door de punt van de bajonet op het onderlijf van de tegenpartij te rigten, zal men ook lage stooten kunnen toebrengen, doch de onderwijzer zal daartoe den leerling vooraf waarschuwen.

§ 178. *Uitval, voorwaarts* = STOOT.

De uitval wordt met den stoot vereenigd; na den stoot wordt het geweer snel in de positie teruggebragt, en op het kommando: HERSTELT, de vorige stand weder aangenomen.

§ 179. *Werp-* = STOOT.

Den halven uitval verrigten en tegelijk, door het uitstrekken van den regter arm, een' krachtigen stoot geven; het geweer uit de linker hand loslaten, deze hand onder het slot gereed houden, om het geweer te hervatten, dat terstond daarop teruggetrokken en met de linker hand op de vorige plaats opgevangen wordt, terwijl de gevechtsstelling weder wordt aangenomen.

§ 180. *Uitval, werp-* = STOOT.

De uitval wordt met den werpstoot vereenigd en op het kommando: HERSTELT, de gevechtsstelling hernomen.

§ 181. *Verkorte* = STOOT.

Op het kommando: *Verkorte*, wordt de halve uitval gedaan; het geweer wordt met beide handen in de rigting waarin het ligt, teruggetrokken; de regter arm gestrekt, de pols van de linker hand vóór 't mid-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

den van het lijf, de punt van de bajonet gerigt op de tegenpartij. Op het kommando: STOOT, wordt, door het uitstrekken der beide armen, een forsche stoot toegebragt en daarna de gevechtsstelling hernomen.

§ 182. *Regts* = PAREERT.

Het geweer met de linker hand een weinig regtsdrukken, de vingers van den loop. Na de parade, wordt het geweer in de positie teruggebragt.

De laatste bepaling is op elk der volgende paraden van toepassing.

§ 183. *Links* = PAREERT.

Het geweer wordt met beide handen omgedraaid; de loop omlaag, de linker arm forsch uitgestrekt, en de regter hand zóóver voor 't midden van het onderlijf gebragt, als tot het strekken van den linker arm noodzakelijk is; de kolf onder den regter voorarm.

§ 184. *Hoog regts* = PAREERT.

Met beide handen wordt het geweer omhoog en eenigzins regts gebragt; de linker arm geheel gestrekt; de vingers van den loop, de regter elleboog vóór de zijde, de kolf onder en tegen den voorarm.

§ 185. *Hoog links* = PAREERT.

Met beide handen wordt het geweer een weinig omhoog en eenigzins links gebragt; de pols van de regterhand voor 't midden van het lijf.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 186. *Laag regts* = PAREERT.

De linker hand blijft, om tot spil te dienen, op dezelfde hoogte, doch wordt een weinig regts gebragt, om den stoot af te weren: de regter hand komt snel omhoog, ter hoogte en op één palm afstand van de kin, het geweer draait in de linker hand.

§ 187. *Laag links* = PAREERT.

Het geweer wordt op dezelfde wijze, als bij *laag regts pareert* gezegd is, in eene schuinsche strekking, doch een weinig links gebragt, en de linker voet met den hiel in de holte van den regter aangetrokken.

§ 188. *Neêrslag regts* = PAREERT.

Het geweer wordt met gestrekten linker arm en met den loop omlaag, naar beneden en eenigzins regts gedrukt, zoodat de punt van de bajonet omstreeks een halve el van den grond is.

§ 189. *Neêrslag links* = PAREERT.

Zal op gelijke wijze geschieden als bij *neêrslag regts* is bepaald, doch het geweer wordt eenigzins links naar beneden gedrukt, en de linker voet met den hiel in de holte van den regter aangetrokken.

Tegenover den lansier blijft de loop, bij neêrslagen, naar boven.

§ 190. Om de tegenpartij te misleiden, bedient men zich van *schijnbewegingen*, die vlug moeten worden uitgevoerd of aangewezen, zonder dat de linker hand van de plaats komt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Men onderscheidt de schijnbewegingen in: het *doorgaan* en de *schijnstooten*.

Op het kommando: *Regts* (*links*) *doorgaan*, heft de man de kolf van het geweer met de regter hand een weinig op, en laat daardoor den bajonetspits iets zakken, zoodat deze in een' kleinen halven cirkel, digt onder het geweer van de onderstelde tegenpartij door, aan de linker (regter) zijde komt.

Om de schijnstooten uit te voeren, strekt de man, op het kommando: *Schijnstoot regts* (*links*), de armen zoodanig, dat hij den stoot aanwijst; vervolgens zal hij snel regts (links) doorgaan, den uitval doen en den voorwaartschen stoot toebrengen.

Het doorgaan en de schijnstooten kunnen tegelijk met passen vóór- en achterwaarts worden uitgevoerd.

§ 191. Nadat de manschappen in het vorenstaande genoeg geoefend zijn, zal de onderwijzer de verschillende bewegingen verbinden en in opvolgende orde doen uitvoeren.

Om echter niet te veel van het geheugen der manschappen te vergen, zal hij aanvankelijk niet meer dan *twee*, en bij opklimming niet meer dan ten hoogste *vier* bewegingen, in één kommando vereenigen.

Hij zal daarbij het uitvoeringskommando: EEN, gebruiken, wanneer de man niet van de plaats komt, en MARSCH, als deze van plaats verandert.

Voorts zij hij bij dit onderrigt indachtig:

1o. dat de stooten, met uitzondering van den ver-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

korten stoot, steeds met den uitval gepaard moeten gaan;

2o. dat na uitvallen, die niet te groot mogen zijn, de gevechtsstelling terstond moet worden hernomen;

3o. dat de stooten, waarbij het bovenlijf niet voorover mag worden gebogen, onmiddellijk op de parade moeten volgen, en de gevechtsstelling zoo snel mogelijk weder moet worden aangenomen;

4o. dat de paraden, tegelijk met het vóór- of achteruit brengen van den linker voet, behooren plaats te hebben;

5o. dat de stooten altijd met een bepaald doel, hetzij om de borst, hetzij om het onderlijf van de tegenpartij te treffen, snel en krachtig moeten worden toegebragt,

6o. dat de manschappen vlug, maar niet te wijd moeten pareren, en steeds op eene snelle dekking bedacht zijn.

BIJZONDERE GEDRAGREGELS VOOR DEN BAJONETSCHERMER.

§ 192. De onderwijzer zal de manschappen doordringen van de overtuiging, dat de infanterist, bij een bedaard en moedig gedrag, zoo hij zijn geweer vlug beweegt en goed hanteert, zelden door een' infanterist, nimmer door een' kavallerist zal overwonnen worden.

Voorts zal hij hun de volgende regels bij het onderwijs inprenten:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

1°. Tegen den infanterist zal men bijna altijd den voorwaartschen, tegen den sabelruiter of lansier den werpstoot aanwenden.

Om den stoot op de linker zijde van den infanterist toe te brengen, wordt het geweer, op het oogenblik dat men uitvalt, met de regter hand omgedraaid, — de loop naar beneden, — en de stoot borenderwijs toegebragt.

Is men te digt op zijne tegenpartij gedrongen, dan wordt de verkorte stoot gebruikt.

2°. De paraden dienen om de stooten, houwen en slagen af te weren, en moeten zooveel mogelijk met de bajonet geschieden.

Door de paraden regts en links, zoo mede door de lage paraden en neêrslagen, worden de stooten van den infanterist afgeweerd.

De hooge paraden worden tegen den sabelruiter gebruikt.

Tegen de lansslagen en lansstooten bedient men zich van hooge en lage paraden en van de neêrslagen.

3°. Door een' slag met het geweer moet men het wapen van de tegenpartij uit de gevechtstelling trachten te brengen, ten einde meer kans te hebben, hem door een' stoot te treffen.

4°. Wanneer de tegenpartij door een' geweerslag ons wapen uit de aanvalslijn gebragt, of uit de hand geslagen heeft, moet men schielijk de gevechtsstelling zoeken te hernemen, door een' achterwaartschen sprong.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

5°. Bij den geweerslag, en bij alle onvoorzigtige bewegingen, waardoor de tegenpartij zich mogt blootgeven, moet men terstond daarvan gebruik maken en hem snel een' stoot toebrengen.

6°. Door schijnen of doorgaan, moet men zijne tegenpartij tot valsche paraden trachten uit te lokken, en daarvan, door het toebrengen van een' stoot, partij trekken.

7°. Wanneer men bespeurt, dat de tegenpartij onbedreven is, zal men zich met vrucht van den werpstoot kunnen bedienen.

8°. Als de tegenpartij de bajonet te hoog opligt, moet men het geweer naar boven dringen, tevens vooruitkomen en een' verkorten stoot toebrengen.

9°. Bijaldien de tegenpartij sterk opdringt of onstuimig toespringt, moet men den regter voet naar achteren afzetten, het geweer snel terugtrekken en een' verkorten stoot toebrengen.

10°. Wanneer men door een' aanval van den kavallerist bedreigd wordt, moet men eerst dan het schot lossen, als men zeker is te zullen treffen, dewijl men, misschietende, zich van een belangrijk voordeel berooft en zulks den ruiter stoutmoediger maakt.

11°. Het schot moet men bij voorkeur tegen den ruiter rigten, en nimmer verzuimen, als de gelegenheid gunstig is, om het paard, door het toebrengen van een slag met den bajonet op den neus, te kwetsen, schichtig te maken of te

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Derde Artikel.

DE SIGNALEN EN HET WERKTUIGELIJK TIRAILLEREN.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

§ 193. Hoewel overdreven regelmatigheid bij het tirailleren moet vermeden worden, zal echter de uitvoering der bewegingen volgens vaste regels dienen te geschieden, om de leiding eener tirailleurlinie, volgens de inzigten van den aanvoerder, mogelijk te maken.

§ 194. De bewegingen der tirailleurs moeten ongedwongen en vlug, doch zonder overijling worden uitgevoerd.

§ 195. Snelle bewegingen mogen alleen in bijzondere gevallen plaats hebben, als:

1o. bij het passeren van een open terrein in de nabijheid van den vijand, vooral van kavallerie;

2o. om de verspreide, door kavallerie bedreigde manschappen te vereenigen;

3o. wanneer men spoedig de eene of andere stelling wil bereiken, den vijand daarin voorkomen, of wel stormenderhand daaruit verdrijven;

4o. als de vijand door eene onverhoedsche beweging de tirailleurlinie tracht af te snijden, enz.

In deze en dergelijke gevallen zal men van den looppas gebruik maken; voor de andere bewegingen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zal zich de snelheid van den pas naar de omstandigheden regelen.

§ 196. De verspreide manschappen worden door een' gesloten troep (reserve) ondersteund, die voorts bestemd is tot versterking, aflossing en vereenigingspunt der tirailleurlinie.

Eene tirailleur-afdeeling houdt gemeenlijk de helft, en minstens een vierde harer manschappen in reserve; wordt deze reserve ook verspreid, dan zal zij door eene andere moeten vervangen worden.

In dit artikel zal de reserve zich gewoonlijk 100 à 150 passen achter het midden der tirailleurlinie bevinden.

§ 197. De onderlinge afstand der groepen hangt af van de uitgestrektheid van het terrein dat men bezetten wil, van het getal beschikbare manschappen en van het beoogde doel. Met grootere tusschenruimten dan 30 passen, zal men echter niet veel uitwerking van het vuur te verwachten hebben.

In dit artikel zal de afstand 16 passen bedragen.

§ 198. Er zullen nimmer maatregelen worden genomen om de rigting eener tirailleurlinie te bepalen of te doen bewaren. De afstanden moeten op het oog beoordeeld, en het onderhouden van een zeker verband als voldoende beschouwd worden.

DE SIGNALEN.

§ 199. Van de signalen mag (behalve bij de eerste oefeningen) alleen dan worden gebruik gemaakt, wan-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

neer de stem van den aanvoerder ontoereikend is, of de gelegenheid en de tijd ontbreken, om de bevelen mondeling te doen overbrengen.

§ 200. De signalen worden onderscheiden in benoemings- en uitvoeringssignalen.

Wanneer twee of meer kompagniën onder één kommando tirailleren, dan dienen de benoemingssignalen om de kompagnie of kompagniën aan te duiden, die op zich-zelve de eene of andere beweging moeten uitvoeren. Zij worden bij die kompagniën herhaald.

De uitvoeringssignalen worden niet herhaald, ten ware de kommandant eener afdeeling bespeurde, dat zijne tirailleurs het signaal niet hadden verstaan.

In bosschen en bedekt terrein behooren echter bij die gedeelten welke aan het gezigt zijn onttrokken, zoowel de benoemings- als uitvoeringssignalen te worden herhaald, ten teeken dat ze gehoord en begrepen zijn.

BENOEMINGSSIGNALEN.

1o. *Het geheel.*

Dit signaal geeft te kennen, dat de volgende signalen het geheel aangaan; het wordt alleen dan gedaan, wanneer de voorafgegane signalen op één of meer kompagniën of gedeelten der linie betrekking hadden.

2o. 1ste *Kompagnie: Marsch* No. 1.
3o. 2de *Kompagnie: Marsch* No. 2.
4o. 3de *Kompagnie: Vaandel marsch.*
5o. 4de *Kompagnie: Marsch* No. 3.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

6o. 5de *Kompagnie: Marsch* No. 4.
7o. 6de *Kompagnie: Marsch* No. 5.
8o. *Voor of achterhoede, en in het algemeen gedetacheerden.*
9o. *Regter vleugel.*
10o. *Linker vleugel.*

UITVOERINGSSIGNALEN.

1o. *Verspreiden.*
2o. *Avanceren: Marsch* No. 6.
3o. *Halt.*
4o. *Vuren.*
5o. *Ophouden met vuren.*
6o. *Retireren.*

Wordt dit signaal in snelle tijdmaat geblazen, dan wordt in versnelden gang teruggetrokken en tevens met vuren opgehouden, indien de tirailleurs aan het vuren waren.

7o. *Schuins regts.*
8o. *Schuins links.*

Wordt één dezer signalen tweemaal achter elkander geblazen, dan beteekent het: *Uit de flank marscheren.*

9o. *Verzamelen.*
10o. *Groepen formeren.*

Wordt dit signaal tweemaal en in snelle tijdmaat geblazen, dan duidt het: *Formeren van carré's of massa's*, aan.

11o. *Versnelde gang.*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Wanneer dit signaal aanhoudend geblazen wordt, dan geeft het: *Stormenderhand voorwaarts rukken*, te kennen.

Om van den versnelden tot den gewonen gang over te gaan, wordt het signaal: *Avanceren*, en is men terugtrekkende, dat van: *Retireren*, geblazen.

12o. *Inrukken der tirailleur-afdeelingen; vereenigen der kompagnies-kolonnes of der gedetacheerde gedeelten.*

HET WERKTUIGELIJK TIRAILLEREN.

§ 201. Het peloton wordt in sectie-kolonne geformeerd en daarna elke sectie, zooveel mogelijk, van den regter naar den linker vleugel, in groepen van twee rotten afgedeeld, onderscheiden door de benaming van: eerste, tweede, derde groep, enz.

§ 202. De officier of onderofficier met het onderrigt belast, is aan geen vaste plaats gebonden en heeft een' hoornblazer bij zich.

Het onderwijs wordt beurtelings aan eene der sectiën gegeven; de andere maakt alsdan de reserve uit.

§ 203. De kommandant en de guides eener verspreide sectie houden zich achter de linie op, in dier voege dat de eerste de geheele sectie, en de guides ieder de halve sectie kunnen overzien.

Zij zorgen voor de goede en spoedige uitvoering der kommando's en signalen, geven bedaard de noodige teregtwijzingen, houden zich niet te lang met de fouten van enkele manschappen op, en waken

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dat het verband der linie, vooral bij de bewegingen, bewaard blijft.

§ 204. De verspreide manschappen en de reserve nemen, stilstaande, de houding aan van: *Op de plaats rust.* Bij de bewegingen dragen zij het geweer ongedwongen omlaag.

§ 105. De bewegingen der tirailleurs geschieden, in den regel, met den gewonen pas. Na eenige oefening zal de onderwijzer hen sommige bewegingen met den looppas doen uitvoeren, als: het verzamelen, groepen formeren, van directie veranderen, enz.

§ 206. Elke tirailleur-groep moet zich als een geheel beschouwen, en de manschappen die haar uitmaken, moeten elkander kennen.

§ 207. De bewegingen geschieden eerst op kommando's; vervolgens op de signalen, ten einde de manschappen daarmede meer en meer bekend te maken.

VERSPREIDEN.

§ 208. Het verspreiden geschiedt op tweëerlei wijze: *voorwaarts*, en *uit de flank*.

Voorwaarts wordt verspreid, wanneer de sectie zich achter de lijn bevindt alwaar de tirailleurs moeten worden opgesteld; en uit de flank, wanneer zij zich reeds op deze lijn bevindt.

§ 209. Indien de kolonne stilstaat, geschiedt het verspreiden met den gewonen pas; is zij echter in beweging, met den looppas.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIKINDONESIA

Aan een der groepen wordt de directie aangewezen en naar deze de tusschenruimte onderhouden.

HET VERSPREIDEN VOORWAARTS.

§ 210. Kommando:

Op de eerste (tweede, derde, enz.) groep,

op zestien passen verspreiden.

De sectie stelt zich in beweging. De benoemde groep volgt de door den onderwijzer aangewezen directie; de aan weêrszijde geplaatste groepen marscheren groepsgewijze schuins en bespoedigen den marsch naarmate zij zich verder van de groep van directie bevinden. Zoodra deze laatste ruimte genoeg heeft begeven zich de manschappen uit het tweede gelid ter linker zijde van hunne voorlieden, en allen nemen een' onderlingen afstand van nagenoeg drie passen.

Wanneer de groepen ter zijde van de groep van directie, zestien passen van deze verwijderd zijn, begeven zij zich regt vooruit en formeren zich op één gelid, zooals hierboven voor de groep van directie is voorgeschreven. De overige groepen komen achtereenvolgens op dezelfde wijze in de lijn.

De sectie-kommandanten en de guides gaan, onder het verspreiden, op de hun aangewezen plaatsen. De eerstgenoemden zullen zich door een paar rotten doen vergezellen, om bevelen over te brengen of naar omstandigheden te worden gebruikt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

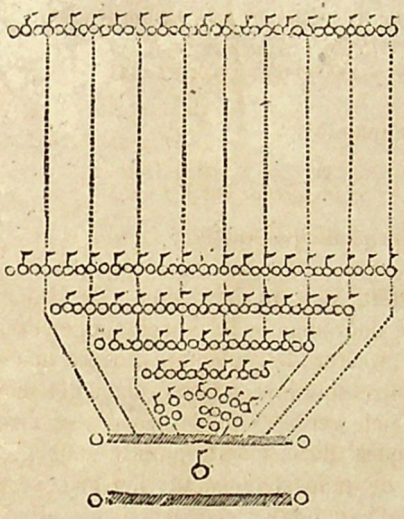

NB De tirailleurs uit het eerste gelid zijn door ó aangeduid.

HET VERSPREIDEN UIT DE FLANK.

§ 211. Kommando:

Uit de flank, op de eerste (tweede, derde, enz.) groep, op zestien passen verspreiden.

De groep waarop het verspreiden geschiedt, blijft staan. De groepen die zich ter regter zijde van deze bevinden, maken regts-, die ter linker zijde linksom, begeven zich snel voorwaarts, en maken achtereenvolgens halt en front, naarmate zij den afstand van zes-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

tien passen bereikt hebben. Het formeren van elke groep op één gelid geschiedt zoodra zij halt heeft gemaakt, op de wijze als hierboven is omschreven.

HALT MAKEN.

§ 212. Kommando:

Halt.

In welke rigting de tirailleurs zich ook bewegen, altijd moet, op het kommando: *Halt*, front naar den vijand gemaakt en de linie hersteld worden.

Wanneer het kommando: *Halt*, spoedig op dat van: *Verspreiden*, volgt, dan zullen de nog niet in de linie gekomen groepen blijven doormarscheren, totdat zij hare plaatsen hebben ingenomen.

Dit laatste moet worden in acht genomen bij alle bewegingen, waartoe het signaal, gedurende het verspreiden, gegeven wordt.

AVANCEREN.

§ 213. Kommando:

Avanceren.

Het kommando of signaal: *Avanceren*, duidt altijd eene beweging naar de zijde van den vijand aan, in welke rigting de tirailleurs zich, op dat oogenblik, ook mogten bewegen.

SCHUINS MARSCHEREN.

§ 214. Kommando:

Schuins regts (links).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De tirailleurs nemen den schuinschen marsch aan, en onderhouden de tusschenruimte naar den kant der beweging.

UIT DE FLANK MARSCHEREN.

§ 214. Kommando:

Regts (links) uit de flank.

De tirailleurlinie marscheert uit de flank en de groepen onderhouden haren afstand.

Staat de linie stil, dan stelt zij zich, onmiddellijk op het kommando, naar de bevolen zijde in beweging.

RETIREREN.

§ 216. Kommando:

Retireren.

De tirailleurlinie trekt naar de zijde der reserve terug.

VERZAMELEN.

§ 217. De tirailleurs maken regtsomkeert en marscheren langs de kortste lijnen op de reserve-sectie aan. Gedurende den marsch formeren zich van lieverlede de groepen wederom op twee gelederen. De guides regelen den marsch der halve sectiën waartoe zij behooren, zóó, dat de groepen, ter hoogte van de reserve-sectie gekomen zijnde, wederom onderling aangesloten zijn. De halve sectiën marscheren vervolgens langs de vleugels der reserve-sectie en vereenigen zich daar achter.

Was de linie aan het vuren, dan wordt dit zoowel als het herladen gestaakt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

CARRÉ FORMEREN.

§ 211. Kommando.

Formeert carré.

De tirailleurs begeven zich, in versnelden gang, om hunne sectie-kommandanten, en formeren om dezen een carré of kring.

De manschappen vellen het geweer en maken vaardig.

De sectie-kommandant doet hen op kommando vuren.

De reserve-sectie formeert ook zoodanig carré en handelt op dezelfde wijze.

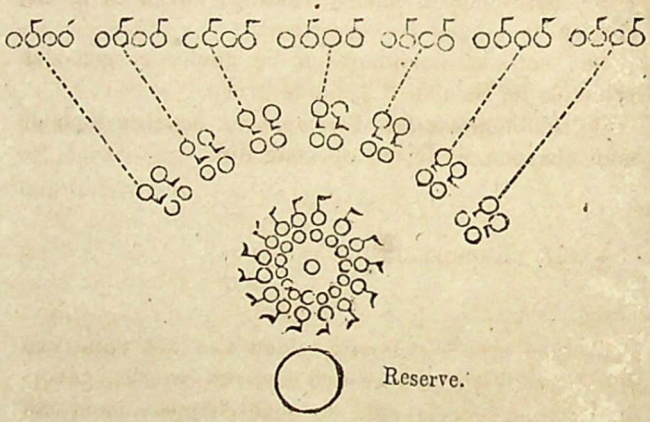

§ 219. Uit het carré kan men de tirailleurs weder verspreiden of bij de reserve verzamelen. In het eerste geval herstelt zich de reserve weder in de gewone orde,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

DE TIRAILLEURS IN GROEPEN VEREENIGEN.

§ 220. Kommando:

Groepen formeren.

Is de tirailleurlinie in marsch, dan maakt zij halt, en de groepen worden in de volgende wijze gevormd.

De man uit het eerste gelid van het even rot neemt de positie tot het gevecht aan (§ 164); de overige manschappen sluiten zich bij hem aan; maken naar alle zijden front, en plaatsen zich insgelijks in de gevechtsstelling.

De manschappen maken vaardig, vuren en laden, zonder de voeten te verzetten.

De sectie-kommandant en de guides voegen zich schielijk bij de naastbij zijnde groep.

Op het kommando: *Verspreiden*, begeven zich de manschappen wederom op ééne lijn.

DE VUREN.

§ 221. Kommando:

Vuren.

Er mag geen regelmatig afloop van het vuur van den eenen vleugel naar den anderen worden gevorderd; integendeel, aan de manschappen moet nu reeds het beginsel worden ingeprent, dat de tirailleur in het werkdadige slechts dán moet vuren, als hij zeker meent te zijn te zullen treffen.

De haan wordt bij het vaardig maken niet eerder

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gespannen, dan wanneer de tirailleur vuren wil. Hij moet altijd stilstaande en rustig het schot lossen.

Het vuren in het avanceren, retireren en uit de flank, moet, ten aanschouwe van het verzamelde peloton, aan elke groep afzonderlijk worden onderwezen.

a. *Op de plaats.*

De tirailleurs maken vaardig; die tot het eerste gelid behooren openen het vuur, herladen en komen in den stand van *vaardig* terug.

De tirailleur van het tweede gelid vuurt niet eerder, dan nadat die van het eerste bijna weder geladen heeft.

b. *In het avanceren.*

De tirailleurs die tot het eerste gelid behooren, maken vaardig, halt, vuren, en herladen gaandeweg hunne geweren.

Die van het tweede gelid blijven met omlaag geweer doormarscheren, en vuren zoodra hun kameraad bijna geladen heeft.

Het vuur zal op deze wijze door de manschappen van elk rot afwisselend worden voortgezet.

Wanneer de tirailleurlinie op de plaats vuurt en: *Avanceren*, wordt bevolen, dan wordt de beweging door diegenen aangevangen, welke tot vuren gereed zijn; de anderen laden door, en volgen hunne kameraden.

c. *In het retireren.*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Wanneer gedurende het vuren op de plaats: *Retireren*, wordt gelast, maakt de linie regtsomkeert en stelt zich in beweging; de met laden bezig zijnde manschappen begeven zich acht à tien passen vooruit; de anderen houden, met het geweer omlaag, den vijand in het oog, door van tijd tot tijd om te zien.

Zoodra de man die vooruit is, bijna geladen heeft, maakt de achterste halt, vuurt, neemt het geweer omlaag en snelt zijn kameraad acht à tien passen voorbij, en laadt vervolgens, al voortgaande zijn geweer.

Op deze wijze zal het vuur door de manschappen van elk rot afwisselend worden voortgezet.

Wordt, terwijl de linie vurende avanceert: *Retireren*, gelast, dan geschiedt het retireren eveneens op bovenstaande wijze.

Wordt het bevel tot vuren gegeven wanneer de linie retireert, dan maken de manschappen van het eerste gelid regtsomkeert en vuren, terwijl al verder wordt gehandeld zoo als hierboven is omschreven.

d. *Uit de flank.*

De manschappen die tot het eerste gelid behooren, begeven zich twee à drie passen uitwaarts naar de zijde van den vijand, en gaan, na gevuurd te hebben, achter die van het tweede gelid, dat inmiddels blijft doormarscheren, terug en laden aldaar gaandeweg hunne geweren.

De tirailleur van het tweede gelid verrigt hetzelfde zoodra zijn kameraad bijna geladen heeft.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Is de linie in het avanceren of retireren met vuren bezig, dan marscheren de manschappen die aan het laden zijn, op het kommando: *Regts (links) uit de flank*, in de bevolen rigting en hernemen rij en afstand; de tot vuren gereed zijnde tirailleurs begeven zich, na geschoten te hebben, achter hunne kameraden, en het vuur wordt op de voorgeschreven wijze vervolgd.

VAN FRONT VERANDEREN.

§ 222. a. *Voorwaarts.*

Kommando:

(Linker (regter) vleugel, avanceren.

De tirailleurlinie verandert van front bij wijze van zwenking. Daarbij zal de afstand tusschen de groepen worden onderhouden van den vleugel die tot spil dient, en het verband worden geregeld naar de beweging van den omzwenkenden vleugel.

De guides begeven zich uitwaarts van de vleugels, om de beweging te regelen.

b. *Achterwaarts.*

Kommando:

Linker (regter) vleugel, retireren.

De tirailleurlinie maakt regtsomkeert en voert de beweging uit naar de regels, bij de frontveranderingen voorwaarts opgegeven.

De frontveranderingen kunnen zoowel vurende, als

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van de plaats, of gedurende eene beweging worden uitgevoerd.

HET DOORTREKKEN VAN TIRAILLEURLINIËN IN DEN TERUGTOGT.

§ 223. Wanneer eene der sectiën verspreid is en vuurt, zal de onderwijzer de reserve-sectie op de plaats *en tirailleur* doen oplossen, en daarna de voorste sectie met den looppas doen retireren.

Elke groep dezer sectie begeeft zich regt vooruit, en trekt door de achterste linie heen, die daarop onmiddellijk en zonder signaal haar vuur opent.

De onderwijzer laat de terugtrekkende sectie op eenigen afstand halt houden, en de sectie die nu vóór is, op hare beurt en op dezelfde wijze terugtrekken, en zoo vervolgens.

VERSTERKEN DER TIRAILLEURLINIE.

§ 224. De reserve of het gedeelte dat bestemd is om de tirailleurlinie te versterken, rukt, op het kommando: *Verspreiden*, naar de tirailleurlinie op, en verdeelt zich groepsgewijze tusschen degenen die reeds in linie zijn.

Van de reserve blijft minstens éene groep op de plaats, onder kommando van een' onderofficier of korporaal.

§ 225. Om eene tirailleurlinie te verlengen, doet men de daartoe bestemde groepen naar den vleugel verspreiden, die verlengd moet worden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

AFLOSSEN DER TIRAILLEURLINIE.

§ 226. Nadat zich de manschappen, zooals bij het versterken is gezegd, in de linie hebben vervoegd, zullen zij de groepen die afgelost moeten worden, waarschuwen, welke zich alsdan bij de overgebleve reserve verzamelen.

VERMINDEREN DER TIRAILLEURLINIE.

§ 227. De groepen die de linie moeten verlaten, worden door de aanvoerders gewaarschuwd en vereenigen zich bij de reserve.

Vierde Artikel.

HET PRAKTISCH TIRAILLEREN.

§ 228. Het onderrigt in het praktisch tirailleren wordt aan de kompagniën door hare kommandanten en officieren gegeven.

§ 229. Tot deze oefening zal, zooveel doenlijk, een bedekt en oneffen terrein worden gekozen, en al de in het vorige artikel omschreven regels zullen daarbij worden nagekomen.

Voorts zal aan de manschappen worden geleerd, op welke wijze zij van het terrein of de zich daarop bevindende voorwerpen gebruik kunnen maken, om zich tegen de vijandelijke kogels te dekken, hetgeen echter nimmer zóóver mag gedreven worden, dat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

het hoofddoel: de tegenpartij zooveel mogelijk nadeel toe te brengen, uit het oog wordt verloren.

§ 230. De kompagnie wordt sectiesgewijze in groepen afgedeeld, waarbij aan den geschiktsten soldaat de leiding van de groep wordt toevertrouwd.

Vervolgens wordt zij in kompagnieskolonne geformeerd.

HET FORMEREN VAN KOMPAGNIESKOLONNE UIT DE ORDE VAN BATAILLE.

§ 231. Kommando:

1. *Formeert kompagnieskolonne; divisie regts* = OM.

2. *Versnelde pas* = MARSCH.

Op het kommando: *Formeert kompagnieskolonne*, plaatst de kommandant der eerste sectie zich voor het midden zijner sectie.

Op het kommando: *Regts* = OM, blijft de eerste sectie staan; de drie andere sectiën maken regtsom en de voorste drie rotten van elke sectie schuiven achterwaarts uit. De regter guides van de tweede, derde en vierde sectie plaatsen zich vóór den man van het eerste gelid hunner sectiën; de sectie-kommandanten voegen zich naast de regter guides.

Op het tweede kommando, kommandeert de kommandant der eerste sectie: *Guide links*, en de linker guide dier sectie plaatst zich op den vleugel, zoodra hij door kan komen. De tweede sectie zwenkt met rotten regts, om een sectie-afstand naar achteren te

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

winnen; zwenkt vervolgens met rotten links, en rukt evenwijdig met de eerste sectie in de kolonne. De overige sectiën worden door hare kommandanten langs de kortste lijn naar het punt geleid, waar langs zij in de kolonne moeten rukken. De sectie-kommandanten ter hoogte van den linker guide der eerste sectie gekomen zijnde, blijven staan, laten de sectiën voorbij zich heentrekken en kommanderen, zoodra het laatste rot gepasseerd is:

1. *Sectie* = HALT.
2. FRONT.
3. *Links* = RIGT U.
4. STAAT.

Op het eerste kommando stelt zich de linker guide van elke sectie in de directie en op sectie-afstand van zijnen voorman.

Wanneer de kolonne alzoo geformeerd is, begeeft zich een hoornblazer bij den kompagnies-kommandant. Van de overige hoornblazers plaatst zich een in het opsluitend gelid der eerste en vierde sectie.

§ 232. De kompagnieskolonne kan volgens dezelfde regels, doch op de tegenovergestelde wijze, ook op de vierde sectie achterwaarts geformeerd worden.

Ook de linker guide der vierde sectie zal zich, op het kommando: *Guide regts*, van den sectie-kommandant, op den linker vleugel zijner sectie begeven.

§ 233. De bewegingen eener kompagnieskolonne geschieden volgens de regels, in de vierde en vijfde Afdeeling dezer *School* omschreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HET CARRÉ FORMEREN.

§ 234. Wordt eene kompagnieskolonne door kavallerie bedreigd, dan formeert zij op de volgende wijze het carré:

Formeert carré; versnelde pas = MARSCH.

De voorste sectie blijft staan; de tweede formeert zich regts in bataille; de derde sluit tegen de tweede aan en formeert zich daarna links in bataille; de vierde sluit op en maakt regtsomkeert.

Nadat het carré geformeerd is, gaan de sectie-kommandanten twee passen achter het midden hunner sectiën; de guides der tweede en derde sectie gaan in het tweede gelid, die der eerste en vierde plaatsen zich vóór hen in het eerste.

§ 235. Het herstellen der kolonne geschiedt als volgt:

Kommando:

Herstelt de kolonne; versnelde pas = MARSCH.

Op het kommando: *Herstelt de kolonne*, gaan de kommandanten der drie eerste sectiën vóór het front en de guides hernemen hunne plaatsen.

De kommandant der eerste sectie kommandeert:

Sectie voorwaarts GUIDE = LINKS.

De tweede en derde sectie maken links- en regtsom; de vierde regtsomkeert, op het kommando harer kommandanten.

Op het kommando: MARSCH, marscheert de eerste

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

sectie voorwaarts; de tweede zwenkt met rotten links en maakt vervolgens regts uit de flank; de derde wacht tot de tweede in kolonne is gekomen, zwenkt dan met rotten regts en maakt links uit de flank; de vierde stelt zich in marsch, wanneer de derde de zwenking heeft vólbragt.

De sectie die aan het hoofd is, moet den pas inhouden.

§ 236. Is de linker vleugel vóór, dan geschiedt de formatie in carré naar dezelfde regels, doch op de tegenovergestelde wijze. De derde sectie zwenkt regts en de tweede links.

Eene marscherende kolonne wordt op dezelfde kommando's en wijze in carré geformeerd.

In dat geval zal de kommandant der eerste sectie, op het kommando: *Formeert carré; versnelde pas* = MARSCH, kommanderen:

Sectie = HALT.

§ 237. Het carré formeren zal dikwijls moeten worden herhaald. Orde en bedaardheid zijn daarbij hoofdvereischten, en de manschappen moeten daarmede zóó gemeenzaam worden, dat zij, op het kommando: *Formeert carré; versnelde pas* = MARSCH, zwenken, rigten en vaardig maken, zonder verdere kommando's.

DEPLOIJEREN EENER KOMPAGNIESKOLONNE.

§ 238. Om eene kompagnieskolonne, die met den regter vleugel aan het hoofd geformeerd is, te doen deploijeren, wordt gekommandeerd:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

1. *Deploijeren; divisie links* = OM.
2. *Versnelde pas* = MARSCH.

Op het kommando: *Deploijeren*, plaatsen zich de regter en linker guide der voorste sectie met den regter arm tegen het eerste en laatste rot hunner sectie.

Op het kommando: *Links* = OM, maken de tweede, derde en vierde sectiën linksom.

Op het kommando: MARSCH, marscheren de sectiën, geleid door hare linker guides, regthoekig vooruit. De kommandant der tweede sectie blijft staan, laat de sectie voorbij zich heen trekken en kommandeert, zoodra het regter rot ter zijner hoogte is gekomen:

1. *Sectie regts uit de flank* = MARSCH.
2. *Guide regts.*

De regter guide marscheert op het linker rot der eerste sectie aan, en de sectie-kommandant vóór het midden zijner sectie. De sectie, de lijn van bataille op twee passen genaderd zijnde, kommandeert haar kommandant:

1. *Sectie* = HALT.
2. *Regts* = RIGT U.

Op het eerste kommando stelt zich de linker guide in de directie.

Op het tweede kommando hernemen de sectie-kommandant (gaande om den linker vleugel zijner sectie) en de regter guide hunne plaatsen in bataille.

Nadat de sectie gerigt is, kommandeert de pelotons-kommandant:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

STAAT.

Wanneer de kommandant der tweede sectie: MARSCH, kommandeert, om naar de lijn van bataille te marscheren, blijft de kommandant der derde sectie staan, laat de sectie voorbij zich heen trekken, en brengt zijne sectie naar de lijn van bataille, zooals hierboven voor de tweede is gezegd, alleen met dit onderscheid, dat de regter guide zijne strekking zóó neemt, dat hij zich, op het kommando: HALT, op den afstand van een rot links van den linker vleugelman der tweede sectie bevindt.

De vierde sectie deploijeert even als de tweede, waarna de kompagnies-kommandant kommandeert:

Guides = INGERUKT.

§ 239. Wanneer de kompagnieskolonne geformeerd is en men tot het tirailleren wil overgaan, laat de kommandant in eens of opvolgend zooveel sectiën verspreiden als de uitgestrektheid van het te bezetten terrein en de digtheid der linie vorderen; één sectie blijft echter altijd in reserve.

§ 240. Wanneer meer dan één sectie verspreid wordt, neemt de kommandant der kompagnie het bevel over de tirailleurlinie op zich. Hij zal zich alsdan ook door een paar rotten doen vergezellen.

§ 241. In geval van spoed kunnen de tirailleurs ook ontwikkeld worden, wanneer de kompagnie in orde van bataille staat; alsdan geschiedt het verspreiden mede sectiesgewijze, en de overblijvende sectiën nemen daarna de formatie van kompagnieskolonne aan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 242. De hoornblazers, die bij de verspreide gedeelten zijn, herhalen de signalen nimmer dan in geval van volstrekte noodzakelijkheid en slechts op last van de sectie-kommandanten.

§ 243. Ten einde de manschappen het tirailleren aanschouwelijk te maken en hun oordeel te scherpen, zal men in het vervolg der oefeningen, twee liniën tegenover elkander doen bewegen. Deze moeten daarbij ten minste op 100 passen van elkander verwijderd blijven, terwijl te voren wordt bepaald, welke linie aan de bewegingen van de andere ondergeschikt zal zijn.

§ 244. Wanneer de manschappen hebben leeren gebruik maken van het terrein, zal voor de oefeningen altijd de eene of andere taktische opgave tot grondslag worden genomen, als: de aanval op, of de verdediging van een bosch, een defilé, eene brug, terrein-afscheidingen, enz.

§ 245. De officieren, onderofficieren en korporaals houden zich meestal achter het midden op van het aan hunne leiding toevertrouwde gedeelte der linie. Zij zijn echter aan die plaats niet gebonden, maar begeven zich dáár waar hunne tegenwoordigheid vereischt wordt.

§ 246. Bij het vuren in het avanceren, waken zij dat de tirailleurs zich niet te lang achter dekkende voorwerpen ophouden, en dat, bij het al vurende retireren, van de achterwaarts gelegen terreinvoordeelen doeltreffend gebruik wordt gemaakt, zoowel

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

om den vijand afbreuk te doen, als om hem zoolang mogelijk op te houden.

§ 247. Bij snelle bewegingen regelen zij den gang naar de omstandigheden en begeven zich daartoe vóór of in de tirailleurlinie.

§ 248. Wanneer carré's of massa's moeten worden geformeerd, kiezen de sectie-kommandanten een gunstig gelegen terreinpunt, om hunne secties om zich te vereenigen, en wel zóó, dat de massa's elkander kunnen ondersteunen.

§ 249. Indien eenige groepen bij een' onverwachten kavallerie-aanval geene gelegenheid meer mogten hebben om zich bij hare sectie te voegen, zal de naastbijzijnde onderofficier of korporaal die groepen om zich vereenigen.

§ 250. De reserve volgt de bewegingen der tirailleurlinie, op zoodanigen afstand, dat zij de linie tijdig kan ondersteunen en tevens zooveel mogelijk buiten bereik van het werkdadige vijandelijke vuur blijft. Zij zal zich van de voordeelen die het terrein oplevert bedienen, zoowel om zich aan 's vijands oog en vuur te onttrekken, als om een' hardnekkigen weêrstand te bieden, indien zij mogt worden aangevallen.

§ 251. De officieren zullen van een jagtfluitje voorzien wezen, ten einde, zoo noodig, de aandacht der tirailleurs tot zich te trekken en hen door wenken te kunnen besturen en teregtwijzen.

§ 252. De tirailleur moet op de kommando's en

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

signalen letten, en die terstond zonder overijling uitvoeren.

§ 253. Luide gesprekken, toeroepingen, ordelooze bewegingen, en alles wat stoornis kan teweegbrengen, zijn den tirailleur verboden.

§ 254. De manschappen tot één groep behoorende, moeten elkander ondersteunen, en zich in geen geval te ver van elkander verwijderen.

§ 255. Nimmer mag een tirailleur zonder bepaalden last de linie verlaten.

§ 256. Hoewel in het derde artikel gezegd is, dat de twee man, welke een rot uitmaken, beurtelings moeten vuren, zoodat voor 't minst altijd één het geweer geladen heeft, zal dit beginsel, wanneer zij zich achter dekkende voorwerpen of terreinafsnijdingen bevinden, alwaar geen plotselijke aanval te duchten is, minder streng in acht behoeven genomen te worden.

§ 257. Wanneer zich soms op een overigens open terrein, dekkende voorwerpen bevinden, zooals: heuvels, aardhoopen, struiken enz., kunnen verscheidene tirailleurgroepen zich daarachter vereenigen, mits zij het vóór en zijwaarts gelegen terrein behoorlijk kunnen bestrijken.

§ 258. Achter voorwerpen die den tirailleur niet genoeg dekken, houdt hij zich gebukt, knielend, zittend of half liggend, en wanneer hij in geheel open terrein werkeloos is, legt hij zich plat op den grond.

§ 259. De manschappen moeten zich derhalve gewennen in alle houdingen te laden en te vuren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 260. Om de trefkans te vermeerderen, moet de tirailleur aan zijn geweer een rustpunt trachten te geven, door het tegen een' boom, paal, enz. aan te leunen.

§ 261. Wanneer de tirailleurs, door kavallerie bedreigd, geene gelegenheid meer hebben om zich bij de sectie te voegen, of wanneer zij slechts door enkele ruiters worden aangevallen, vormen zij groepen.

§ 262. Kunnen enkele manschappen bij een' onverhoedschen aanval de carré's niet meer bereiken, dan werpen zij zich, zoo digt mogelijk daarvóór, op den grond neder.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

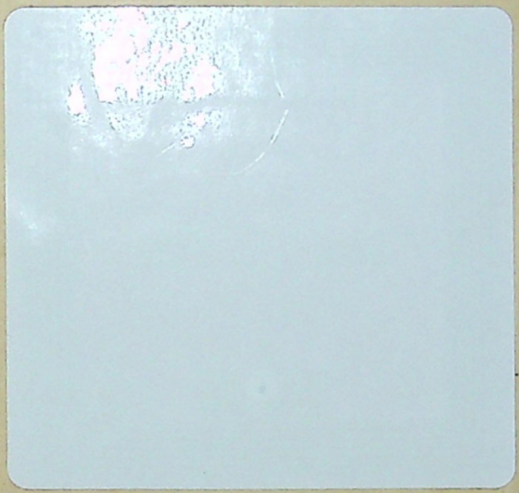

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA